

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
	Rådet	
2002/C 331/01	Meddelelse om åbning af de kontingenter, der er fastlagt ved Rådets afgørelse af 19. december 2002 om handel med visse stålprodukter mellem Det Europæiske Fællesskab og Ukraine	1
	Kommissionen	
2002/C 331/02	Euroens vekselkurs	17
2002/C 331/03	Udkast til Kommissionens meddelelse om vurdering af horisontale fusioner efter Rådets forordning om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser ⁽¹⁾	18
2002/C 331/04	Liste over standarder og specifikationer for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester samt dertilhørende faciliteter og tjenester (Foreløbig udgave) ⁽¹⁾	32
2002/C 331/05	Statsstøtte — Italien — Støtteforanstaltning C 60/2002 (ex N 747/2001) — »Minskning af drivhusgasudslip« (Regionen Toscana) — Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2 ⁽¹⁾	50
2002/C 331/06	Meddelelse om det forestående udløb af gyldigheden af visse antidumpingforanstaltninger	55
2002/C 331/07	Meddelelse fra Kommissionen	55
	Den Europæiske Centralbank	
2002/C 331/08	Den Europæiske Centralbanks henstilling af 19. december 2002 til Rådet for den Europæiske Union om eksterne revisorer for den Europæiske Centralbank og Suomen Pankki (ECB/2002/13)	56

Informationsnummer

Indhold (fortsat)

Side

II *Forberedende retsakter*

.....

III *Oplysninger*

Kommissionen

2002/C 331/09

Tekster, der er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* C 331 E 57

I

(Meddelelser)

RÅDET

Meddelelse om åbning af de kontingenter, der er fastlagt ved Rådets afgørelse af 19. december 2002 om handel med visse stålprodukter mellem Det Europæiske Fællesskab og Ukraine

(2002/C 331/01)

1. Stålprodukter, der falder ind under de toldpositioner, der er fastlagt ved Rådets afgørelse (se tillæg 1 til bilaget), og som har oprindelse i Ukraine, kan indføres mellem den 1. januar 2002 og den 31. december 2003 inden for de lofter, der er fastlagt i tillæg 7 til bilaget.

2. De kvantitative lofter forvaltes i overensstemmelse med reglerne i bilaget.

Anmodninger om bevillinger skal sendes til de kompetente myndigheder i medlemsstaterne, som er opført i tillæg 5 til bilaget.

BILAG

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Dette bilag finder anvendelse på indførsel af de stålprodukter, der er anført i tillæg 1, og som har oprindelse i Ukraine.
2. Med henblik på anvendelsen af stk. 1 klassificeres de pågældende stålprodukter i produktkategorier som anført i tillæg 1.
3. Tarifieringen af de i tillæg 1 anførte produkter baseres på den kombinerede nomenklatur (KN).
4. De i stk. 1 omhandlede produkters oprindelse fastlægges i henhold til de i Fællesskabet gældende regler.
5. Fremgangsmåden for kontrol af oprindelsen af de i stk. 1 omhandlede produkter er fastsat i gældende fællesskabslovgivning.

Artikel 2

Kvantitative lofter

1. Indførsel af de stålprodukter, der er anført i tillæg 1, og som har oprindelse i Ukraine, er undergivet de i tillæg 7 fastsatte årlige kvantitative lofter. Frigivelse til fri omsætning i Fællesskabet af de i tillæg 1 anførte produkter med oprindelse i Ukraine er betinget af, at der forelægges importbevilling udstedt af medlemsstaternes myndigheder i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 4.
2. For at sikre at de mængder, for hvilke der udstedes importbevilling, på intet tidspunkt overstiger de samlede kvantitative lofter for hver produktgruppe, udsteder de kompetente myndigheder først importbevilling, efter at Kommissionen har bekræftet, at der stadig er disponible mængder til rådighed inden for de kvantitative lofter for den relevante kategori af stålprodukter for leverandørlandet, for hvilke en importør eller importører har indgivet ansøgning til nævnte myndigheder.
3. I dette bilag anses et produkt for at være afsendt på den dato, hvor det inkludes eksporttransportmidlet.

Artikel 3

Suspensionsordninger

1. De kvantitative lofter, der er omhandlet i tillæg 7, gælder ikke for produkter, som er anbragt i frizoner eller på frilagere eller indført under proceduren for toldoplæg, midlertidig indførsel eller aktiv forædling (suspensionsordningen).
2. Når de i stk. 1 omhandlede produkter efterfølgende frigives til fri omsætning, enten i uforandret stand eller efter bearbejdning eller forarbejdning, finder artikel 2, stk. 2, anvendelse, og de således frigivne produkter afskrives på de relevante kvantitative lofter, der er fastsat i tillæg 7.

Artikel 4

Særlige regler for forvaltning af kvantitative fællesskabslofter

1. Med henblik på anvendelse af artikel 2, stk. 2, underretter medlemsstaternes kompetente myndigheder, inden de udsteder importbevillinger, Kommissionen om de mængder, for hvilke de har modtaget ansøgning om importbevilling, og forelægger de originale eksportlicenser, de har modtaget. Kommissionen bekræfter straks, at der er plads inden for lofterne til indførsel af de mængder, for hvilke der er ansøgt om importbevillinger, i den rækkefølge medlemsstaternes underretning er modtaget (efter »først til mølle-princippet«).
2. De ansøgninger, der indgår i underretningerne til Kommissionen, er gyldige, hvis de hver især indholder tydelig angivelse af eksportlandet, den pågældende produktkategori, den mængde, der skal indføres, eksportlicensens nummer, kontingentperioden og den medlemsstat, hvor produkterne skal overgå til fri omsætning.
3. De i stk. 1 og 2 nævnte underretninger formidles elektronisk via det integrerede net, der er etableret til dette formål, medmindre det af tvungende tekniske årsager midlertidigt er nødvendigt at benytte andre kommunikationsmidler.
4. Kommissionen bekræfter så vidt muligt over for myndighederne hele den mængde, der er angivet i de modtagne ansøgninger for hver produktkategori.
5. De kompetente myndigheder underretter omgående Kommissionen, når de har fået meddelelse om mængder, som ikke er blevet udnyttet i løbet af importbevillingens gyldighedsperiode. Sådanne uudnyttede mængder overføres automatisk til de resterende mængder af det samlede kvantitative fællesskabsloft for hver varekategori.
6. Importbevillingerne eller tilsvarende dokumenter udstedes i overensstemmelse med tillæg 4.
7. Medlemsstaternes kompetente myndigheder underretter Kommissionen om enhver annullering af allerede udstedte importbevillinger eller tilsvarende dokumenter, hvis de hertil svarende eksportlicenser er blevet trukket tilbage eller blevet annulleret af de kompetente ukrainske myndigheder. Bliver Kommissionen eller en medlemsstats kompetente myndigheder af de kompetente ukrainske myndigheder underrettet om tilbagetrækning eller annullering af en eksportlicens, efter at de pågældende produkter er blevet indført i Fællesskabet, afskrives de pågældende mængder på det kvantitative loft for den periode, i hvilken produkterne blev afsendt.
8. Kommissionen kan træffe de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne artikel.

Artikel 5

Statistiske oplysninger

Hvad angår stålprodukterne i tillæg 1, giver medlemsstaterne inden for en måned efter hver måneds udgang Kommissionen meddelelse om de samlede mængder, der er overgået til fri omsætning i den pågældende måned, specificeret efter KN-kode og angivet i denne kodes statistiske enheder, herunder i givet fald supplerende enheder. Indførslerne opdeles efter gældende statistiske regler.

Tillæg 1

SA Fladvalsede produkter	7209 18 10	7219 34 10	7214 91 90
SA1 (bredbånds)	7209 18 91	7219 34 90	7214 99 10
7208 10 00	7209 18 99	7219 35 10	7214 99 31
7208 25 00	7209 25 00	7219 35 90	7214 99 39
7208 26 00	7209 26 10	7225 40 80	7214 99 50
7208 27 00	7209 26 90		7214 99 61
7208 36 00	7209 27 10		7214 99 69
7208 37 10	7209 27 90	Lange produkter	7214 99 80
7208 37 90	7209 28 10	SB1 (bjælker)	7214 99 90
7208 38 10	7209 28 90	7207 19 31	7215 90 10
7208 38 90	7209 90 10	7207 20 71	7216 10 00
7208 39 10	7210 11 10		7216 21 00
7208 39 90	7210 12 11	7216 31 11	7216 22 00
7211 14 10	7210 12 19	7216 31 19	7216 40 10
7211 19 20	7210 20 10	7216 31 91	7216 40 90
7219 11 00	7210 30 10	7216 31 99	7216 50 10
7219 12 10	7210 41 10	7216 32 11	7216 50 91
7219 12 90	7210 49 10	7216 32 19	7216 50 99
7219 13 10	7210 50 10	7216 32 91	7216 99 10
7219 13 90	7210 61 10	7216 32 99	
7219 14 10	7210 69 10	7216 33 10	7218 99 20
7219 14 90	7210 70 31	7216 33 90	
7225 20 20	7210 70 39		7222 11 11
7225 30 00	7210 90 31	SB2 (valsetråd)	7222 11 19
	7210 90 33	7213 10 00	7222 11 21
	7210 90 38	7213 20 00	7222 11 29
SA2 (tykke plader)		7213 91 10	7222 11 91
7208 40 10	7211 14 90	7213 91 20	7222 11 99
7208 51 10	7211 19 90	7213 91 41	7222 19 10
7208 51 30	7211 23 10	7213 91 49	7222 19 90
7208 51 50	7211 23 51	7213 91 70	7222 30 10
7208 51 91	7211 29 20	7213 91 90	7222 40 10
7208 51 99	7211 90 11	7213 99 10	7222 40 30
7208 52 10	7212 10 10	7213 99 90	7224 90 31
7208 52 91	7212 10 91		7224 90 39
7208 52 99	7212 20 11	7221 00 10	
7208 53 10	7212 30 11	7221 00 90	7228 10 10
7211 13 00	7212 40 10		7228 10 30
7225 40 20	7212 40 91	7227 10 00	7228 20 11
7225 40 50	7212 50 31	7227 20 00	7228 20 19
7225 99 10	7212 50 51	7227 90 10	7228 20 30
	7212 60 11	7227 90 50	7228 30 20
	7212 60 91	7227 90 95	7228 30 41
SA3 (andre fladvalsede produkter)			7228 30 49
7208 40 90	7219 21 10	SB3 (andre lange produkter)	7228 30 61
7208 53 90	7219 21 90	7207 19 11	7228 30 69
7208 54 10	7219 22 10	7207 19 14	7228 30 70
7208 54 90	7219 22 90	7207 19 16	7228 30 89
7208 90 10	7219 23 00	7207 20 51	7228 60 10
7209 15 00	7219 24 00	7207 20 55	7228 70 10
7209 16 10	7219 31 00	7207 20 57	7228 70 31
7209 16 90	7219 32 10		7228 80 10
7209 17 10	7219 32 90	7214 20 00	7228 80 90
7209 17 90	7219 33 10	7214 30 00	
	7219 33 90	7214 91 10	7301 10 00

Tillæg 2

DEL I

ORDNING MED DOBBELTKONTROL

(forvaltning af kvantitative lofter)

Artikel 1

1. De kompetente myndigheder udsteder en eksportlicens for alle forsendelser af stålprodukter, der er undergivet de i tillæg 7 fastsatte kvantitative lofter, op til nævnte lofter.
2. Importøren fremlægger originaleksemplaret af eksportlicensen med henblik på at få udstedt den i artikel 4 omhandlede importbevilling.

Artikel 2

1. Eksportlicensen for kvantitative lofter skal svare til den model, der er anført i tillæg 3 til dette bilag, og den skal bl.a. attestere, at den pågældende produktmængde er afskrevet på det kvantitative loft, der er fastsat for den kategori, hvorunder varen hører.
2. Hver eksportlicens må kun omfatte en af de produktkategorier, der er angivet i tillæg 1.

Artikel 3

De udførte produkter afskrives på de kvantitative lofter, der er fastsat for den periode, i hvilken de i eksportlicensen omhandlede produkter er afsendt i den i bilagets artikel 2, stk. 3, omhandlede betydning.

Artikel 4

1. Har Kommissionen i henhold til artikel 4 i bilaget bekræftet, at den fornødne mængde er til rådighed inden for det pågældende kvantitative loft, udsteder medlemsstaternes kompetente myndigheder en importbevilling senest inden fem arbejdsdage, efter at importøren har forelagt originaleksemplaret af den tilsvarende eksportlicens. Originaleksemplaret skal være forelagt senest den 31. december 2003, forudsat at de varer, der er omfattet af licensen, er blevet afsendt før den 31. december 2003. Importbevillingerne udstedes af de kompetente myndigheder i den bestemmelsesmedlemsstat, der er angivet på eksportlicensen, uafhængigt af hvilken medlemsstat der er tale om, for så vidt Kommissionen har bekræftet, at den ønskede mængde er til rådighed inden for det pågældende kvantitative loft, jf. bilagets artikel 4.
2. Importbevillingerne er gyldige i fire måneder fra udstedelsesdatoen. På behørigt begrundet anmodning fra en importør kan en medlemsstats kompetente myndigheder forlænge gyldighedsperioden med højst yderligere to måneder. Kommissionen skal underrettes om sådanne forlængelser.
3. Importbevillingerne udfærdiges på den formular, der findes som tillæg 4 til dette bilag, og er gyldige på hele Fællesskabets toldområde.
4. Importørens erklæring og ansøgning om importbevilling skal indeholde:
  - a) eksportørens fulde navn og adresse
  - b) importørens fulde navn og adresse
  - c) en nøjagtig beskrivelse af produkterne og koden eller koderne i den kombinerede nomenklatur
  - d) produkternes oprindelsesland
  - e) afsendelseslandet
  - f) produktkategori og -mængde angivet i de relevante enheder som anført i tillæg 7 til bilaget for de pågældende produkter
  - g) nettovægt efter position i den kombinerede nomenklatur
  - h) produkternes værdi cif Fællesskabets grænse efter KN-kode (som angivet i rubrik 13 i eksportlicensen)
  - i) de pågældende produkters kvalitet som eventuelt sekundavarer eller deklasserede varer
  - j) i givet fald betalings- og leveringsdato samt en genpart af konnossement og købekontrakt

- k) eksportlicensens dato og nummer
- l) alle interne koder til administrativ brug
- m) dato og importørens underskrift.

5. Importørerne er ikke forpligtede til at indføre hele den mængde, der er omfattet af en importbevilling, i en enkelt forsendelse.

Artikel 5

Gyldigheden af importbevillinger, der udstedes af medlemsstaternes myndigheder, er betinget af gyldigheden af og de anførte mængder i de eksportlicenser, der udstedes af de kompetente myndigheder, og på grundlag af hvilke importbevillingerne er udstedt.

Artikel 6

Importbevillingerne eller tilsvarende dokumenter udstedes af medlemsstaternes kompetente myndigheder i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, uden forskelsbehandling til enhver importør, uanset hvor i Fællesskabet den pågældende er etableret, og under overholdelse af de øvrige betingelser, der kræves ifølge gældende regler.

Artikel 7

En medlemsstats kompetente myndigheder afviser at udstede importbevillinger for produkter med oprindelse i Ukraine, som ikke er omfattet af eksportlicenser, der er udstedt i overensstemmelse med bestemmelserne i dette tillæg.

DEL II

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 8

1. Der kan ved udfærdigelsen af den i artikel 1 i dette tillæg nævnte eksportlicens og oprindelsescertifikatet (model vedlagt) tages flere kopier, der tydeligt mærkes som sådanne. Dokumenterne udfærdiges på engelsk.
2. Udfærdiges dokumenterne i hånden, benyttes blæk og blokbogstaver.
3. Til eksportlicenserne eller de tilsvarende dokumenter og oprindelsescertifikaterne anvendes format 210 × 297 mm. Der anvendes hvidt, træfrit, skrivefast papir med en vægt på mindst 25 g/m². Hver del skal være forsynet med guiljotetryk i bunden, som gør al forfalskning ved hjælp af mekaniske eller kemiske midler synlig.
4. De kompetente myndigheder i Fællesskabet accepterer alene originaleksemplaret som værende gyldigt til indførsel i overensstemmelse med bestemmelserne i dette bilag.
5. Hver eksportlicens eller tilsvarende dokument og oprindelsescertifikatet skal være forsynet med et standardiseret løbenummer, påtrykt eller anført på anden måde, hvorved det kan identificeres.
6. Dette nummer sammensættes således:
  - to bogstaver som betegnelse for eksportlandet:
UA = Ukraine
  - to bogstaver som betegnelse for den forventede bestemmelsesmedlemsstat
BE = Belgien
DK = Danmark
DE = Tyskland
EL = Grækenland
ES = Spanien
FR = Frankrig
IE = Irland
IT = Italien
LU = Luxembourg
NL = Nederlandene

AT = Østrig

PT = Portugal

FI = Finland

SE = Sverige

GB = Det Forenede Kongerige

- et etcifret tal til identifikation af kontingentperioden svarende til det sidste ciffer i indeværende år, f.eks. »2« for 2002
- et tocifret tal til identifikation af det kontor i eksportlandet, der har udstedt dokumentet
- et femcifret tal fra 00001 til 99999, som tildeles den pågældende bestemmelsesmedlemsstat.

Artikel 9

Eksportlicenserne og oprindelsescertifikaterne kan udstedes efter afskibningen af de produkter, som de vedrører. Dokumenterne skal i så fald påtegnes »issued retrospectively«.

Artikel 10

I tilfælde af tyveri, bortkomst eller ødelæggelse af en eksportlicens eller et oprindelsescertifikat kan eksportøren hos de kompetente myndigheder, som udstedte dokumentet, anmode om et duplikateksempplar, der udfærdiges på grundlag af de eksportdokumenter, den pågældende er i besiddelse af. Det således udstedte duplikateksempplar skal bære påtegningen »duplicate«.

Datoen for udstedelsen af originaleksemplandet af eksportlicensen eller oprindelsescertifikatet skal være anført på duplikateksemplandet.

DEL III

EF-IMPORTLICENS — FÆLLES FORMULAR

Artikel 11

1. De formularer, som de kompetente myndigheder i medlemsstater (se liste i tillæg 5) skal anvende til udstedelsen af de i artikel 4 nævnte importbevillinger, skal være i overensstemmelse med den model til importlicens, der er angivet i tillæg 4 til dette bilag.
2. Formularerne til importlicenser og uddrag heraf udfærdiges i to eksemplarer, hvoraf det første, der benævnes »Holder's copy« og bærer nr. 1, udleveres til ansøgeren, og det andet, der benævnes »Copy for the issuing authority« og bærer nr. 2, opbevares af den myndighed, der har udstedt licensen. De kompetente myndigheder kan af administrative årsager føje yderligere genparter til eksemplar nr. 2.
3. Formularerne trykkes på hvidt, træfrit, skriveskæft papir med en vægt mellem 55 og 65 g/m². Deres format er 210 × 297 mm. Linjeafstanden for de maskinskrevne tekster er 4,24 mm (1/6 engelsk tomme). Formularernes rubricering skal nøje overholdes. De to sider af eksemplar nr. 1, der udgør selve licensen, skal desuden forsynes med et rødt guilloceret bundtryk, på hvilket enhver forfalskning med mekaniske eller kemiske midler bliver synlig.
4. Det påhviler medlemsstaterne at lade formularerne trykke. Disse kan også trykkes af trykkerier, der er godkendt af den medlemsstat, hvori de er hjemmehørende. I sidstnævnte tilfælde må henvisning til denne godkendelse findes på hver formular. Hver formular skal være forsynet med trykkeriets navn og adresse eller med et mærke til dets identifikation.
5. Ved udstedelsen forsynes importlicenserne og uddragene heraf af de berørte kompetente myndigheder med et udstedelsesnummer. Importlicensens nummer meddeles Kommissionen ad elektronisk vej via det integrerede net, der er omhandlet i dette bilags artikel 4.
6. Licenser og uddrag heraf udfærdiges på den udstedende medlemsstats officielle sprog eller et af dens officielle sprog.
7. I rubrik 10 skal de kompetente myndigheder angive den relevante stålvarekategori.
8. De myndigheder, der foretager udstedelse og afskrivning, skal til afstempling benytte et stempel. De udstedende myndigheders stempel kan dog erstattes af et reliefstempel uden farve kombineret med bogstaver og tal fremstillet ved perforering eller trykning på licensen. De tildelte mængder anføres af den udstedende myndighed ved hjælp af uforfalskelige midler, der gør det umuligt at tilføje tal eller yderligere angivelser (f.eks. 1 000 EUR).

9. På bagsiden af eksemplar nr. 1 og eksemplar nr. 2 skal der være en rubrik til den afskrivning, som foretages af toldmyndighederne ved opfyldelsen af indførsels- eller udførselsformaliteterne eller af de kompetente administrative myndigheder ved udstedelsen af uddrag.

Er der på licenserne eller uddragene heraf ikke tilstrækkelig plads til afskrivningerne, kan de kompetente administrative myndigheder vedhæfte et eller flere forlængelsesblade med samme afskrivningsrubrikker som dem, der findes på bagsiden af eksemplar nr. 1 og eksemplar nr. 2 af licenserne eller uddragene heraf. De afskrivende myndigheder anbringer deres stempel således, at den ene halvdel befinder sig på licensen eller uddraget heraf og den anden halvdel på forlængelsesbladet. Findes der mere end et forlængelsesblad, anbringes der et stempel på lignende måde tværs over hver side og den foregående side.

10. De af myndighederne i en medlemsstat meddelte licenser og uddrag heraf og anførte angivelser og påtegninger har i hver af de øvrige medlemsstater samme retsvirkninger som dem, der er knyttet til de af medlemsstaternes egne myndigheder udstedte dokumenter og anførte angivelser og påtegninger.

11. Medlemsstaternes kompetente myndigheder kan om fornødent kræve de angivelser, der er anført i licenserne eller uddragene heraf, oversat til vedkommende lands officielle sprog eller et af dets officielle sprog.

Tillæg 3

1. Eksportør (navn, fuldstændig adresse, land)	ORIGINAL		2. Nummer	
	3. Kontingentperiode		4. Varekategori	
5. Modtager (navn, fuldstændig adresse, land)	EKSPORTLICENS (stålprodukter)			
	6. Oprindelsesland		7. Bestemmelsesland	
8. Sted og dato for afskibningen — Transportmiddel	9. Supplerende enkeltheder			
10. Varebeskrivelse — Fabrikant	11. KN-kode	12. Mængde (1)	13. Fob-værdi (2)	
<p>14. DEN KOMPETENTE MYNDIGHEDS ATTESTERING</p> <p>Undertegnede bekræfter, at de ovenfor beskrevne varer er afskrevet på det kvantitative loft for det år, der er angivet i rubrik 3, for den varekategori, der er angivet i rubrik 4, i henhold til bestemmelserne vedrørende handelen med stålprodukter med Det Europæiske Fællesskab.</p>				
15. Kompetent myndighed (navn, fuldstændig adresse, land)	Udfærdiget i ....., den ..... <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> (Underskrift) (Stempel) </div>			

(1) Angiv nettovægt (kg) og tillige mængde i den relevante enhed, når der ikke er tale om nettovægt.
(2) I den valuta, der er angivet i salgskontrakten.

Model af oprindelsescertifikat omtalt i artikel 8, stk. 1, i tillæg 2

1. Eksportør (navn, fuldstændig adresse, land)	ORIGINAL		2. Nummer	
	3. Kontingentperiode		4. Varekategori	
5. Modtager (navn, fuldstændig adresse, land)	OPRINDELSESCERTIFIKAT (stålprodukter)			
	6. Oprindelsesland		7. Bestemmelsesland	
8. Sted og dato for afskibningen — Transportmiddel	9. Supplerende enkeltheder			
10. Varebeskrivelse — Fabrikant	11. KN-kode	12. Mængde ⁽¹⁾	13. Fob-værdi ⁽²⁾	
<p>14. DEN KOMPETENTE MYNDIGHEDS ATTESTERING</p> <p>Undertegnede bekræfter, at de ovenfor beskrevne varer har oprindelse i det land, der er angivet i rubrik 6, i henhold til gældende bestemmelser i Det Europæiske Fællesskab.</p>				
15. Kompetent myndighed (navn, fuldstændig adresse, land)	Udfærdiget i ....., den ..... <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> (Underskrift) (Stempel) </div>			

(1) Angiv nettovægt (kg) og tillige mængde i den relevante enhed, når der ikke er tale om nettovægt.
 (2) I den valuta, der er angivet i salgskontrakten.

Tillæg 4

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB/INFØRSELSTILLADELSE

Original til modtageren	1	1. Modtager (navn, fuldstændig adresse, land, momsnummer)	2. Udstedelsesnummer
			3. Kontingentperiode
			4. Kompetent udstedende myndighed (navn, adresse og telefonnummer)
		5. Klarerer/repræsentant (hvis relevant) (navn, fuldstændig adresse)	6. Oprindelsesland (og geonomenklaturnummer)
			7. Afsendelsesland (og geonomenklaturnummer)
			8. Sidste gyldighedsdato
	1	9. Varebeskrivelse	10. Varekode (KN)
			11. Mængde udtrykt i kontingentmåleenheder
		12. Kaution/garanti (hvis relevant)	
13. Supplerende oplysninger			
14. Den kompetente myndigheds påtegning			
Dato:			
(Underskrift)		(Stempel)	

15. AFSKRIVNINGER			
Den disponible mængde anføres i rubrik 1 i kolonne 17 og den afskrevne mængde i rubrik 2			
16. Nettomængde (nettomasse eller anden måleenhed med angivelse af enhed)		19. Tolddokument (art og nr.) eller »Partiallicens nr.« og afskrivningsdato	20. Den afskrivende myndigheds navn, medlemsstat, stempel og underskrift
17. I tal	18. Den afskrevne mængde i bogstaver		
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			

Eventuelt forlængelsesblad fastgøres her.

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB/INFØRSELSTILLADELSE

Eksemplar til den kompetente myndighed	2	1. Modtager (navn, fuldstændig adresse, land, momsnummer)	2. Udstedelsesnummer
			3. Kontingentperiode
			4. Kompetent udstedende myndighed (navn, adresse og telefonnummer)
		5. Klarerer/repræsentant (hvis relevant) (navn, fuldstændig adresse)	6. Oprindelsesland (og geonomenklaturnummer)
			7. Afsendelsesland (og geonomenklaturnummer)
			8. Sidste gyldighedsdato
		9. Varebeskrivelse	10. Varekode (KN)
			11. Mængde udtrykt i kontingentmåleenheder
		12. Kaution/garanti (hvis relevant)	
	13. Supplerende oplysninger		
	14. Den kompetente myndigheds påtegning		
	Dato:		
	(Underskrift)		(Stempel)

15. AFSKRIVNINGER			
Den disponible mængde anføres i rubrik 1 i kolonne 17 og den afskrevne mængde i rubrik 2			
16. Nettomængde (nettomasse eller anden måleenhed med angivelse af enhed)		19. Tolddokument (art og nr.) eller »Partiallicens nr.« og afskrivningsdato	20. Den afskrivende myndigheds navn, medlemsstat, stempel og underskrift
17. I tal	18. Den afskrevne mængde i bogstaver		
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			
1.			
2.			

Eventuelt forlængelsesblad fastgøres her.

Tillæg 5

LISTA DE LAS AUTORIDADES NACIONALES COMPETENTES

LISTE OVER KOMPETENTE NATIONALE MYNDIGHEDER

LISTE DER ZUSTÄNDIGEN BEHÖRDEN DER MITGLIEDSTAATEN

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

LIST OF THE COMPETENT NATIONAL AUTHORITIES

LISTE DES AUTORITÉS NATIONALES COMPÉTENTES

ELENCO DELLE COMPETENTI AUTORITÀ NAZIONALI

LIJST VAN BEVOEGDE NATIONALE INSTANTIES

LISTA DAS AUTORIDADES NACIONAIS COMPETENTES

LUETTELO TOIMIVALTAISISTA KANSALLISISTA VIRANOMAISISTA

LISTA ÖVER KOMPETENTA NATIONELLA MYNDIGHETER

BELGIQUE/BELGIË

Ministère des affaires Économiques
Administration des relations Économiques
Services Licences
Rue Général Leman 60
B-1040 Bruxelles
Fax (32-2) 230 83 22

Ministerie van Economische Zaken
Bestuur van de Economische Betrekkingen
Dienst Vergunningen
Generaal Lemanstraat 60
B-1040 Brussel
Fax (32-2) 230 83 22

DANMARK

Erhvervsfremme Styrelsen
Økonomi- og Erhvervsministeriet
Vejlssøvej 29
DK-8600 Silkeborg
Fax (45) 35 46 64 01

DEUTSCHLAND

Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle (BAFA)
Frankfurter Straße 29—35
D-65760 Eschborn 1
Fax (49-61) 969 42 26

ΕΛΛΑΔΑ

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
Γενική Γραμματεία Διεθνών Σχέσεων
Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Ροών
Κορνάρου 1
GR-105 63 Αθήνα
Φαξ (30-1) 328 60 94

ESPAÑA

Ministerio de Economía
Secretaría General de Comercio Exterior
Paseo de la Castellana 162
E-28046 Madrid
Fax (34) 915 63 18 23/913 49 38 31

FRANCE

Setice
8, rue de la Tour-des-Dames
F-75436 Paris Cedex 09
Fax (33-1) 55 07 46 69

IRELAND

Department of Enterprise, Trade and Employment
Import/Export Licensing, Block C
Earlsfort Centre
Hatch Street
Dublin 2
Ireland
Fax (353-1) 631 28 26

ITALIA

Ministero delle Attività produttive
Direzione generale per la Politica commerciale e per
la gestione del regime degli scambi
Viale America 341
I-00144 Roma
Fax (39) 06 59 93 22 35/06 59 93 26 36

LUXEMBOURG

Ministère des affaires étrangères
Office des licences
BP 113
L-2011 Luxembourg
Fax (352) 46 61 38

NEDERLAND

Belastingdienst douane
Centrale dienst voor in- en uitvoer
Postbus 30003, Engelse Kamp 2
9700 RD Groningen,
Nederland
Fax (31-50) 523 23 41

ÖSTERREICH

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Außenwirtschaftsadministration
Landstrasser Hauptstraße 55-57
A-1030 Wien
Fax (43-1) 711 00/83 86

PORTUGAL

Ministério das Finanças
Direcção-Geral das Alfândegas e dos Impostos
Especiais sobre o Consumo
Rua Terreiro do Trigo, Edifício da Alfândega de Lisboa
P-1140-060 Lisboa
Fax (351) 218 81 42 61

SUOMI

Tullihallitus
PL 512
FIN-00101 Helsinki
F./fax (358-9) 614 28 52

SVERIGE

Kommerskollegium
Box 6803
S-11386 Stockholm
Fax (46-8) 30 67 59

UNITED KINGDOM

Department of Trade and Industry
Import Licensing Branch
Queensway House — West Precinct
Billingham
Cleveland TS23 2NF
United Kingdom
Fax (44) 1642 53 35 57

Tillæg 6**ADMINISTRATIVT SAMARBEJDE****Artikel 1**

Kommissionen meddeler medlemsstaternes myndigheder navn og adresse på de myndigheder, der i Ukraine er bemyndiget til at udstede oprindelsescertifikater og eksportlicenser, samt aftryk af de stempler, som disse myndigheder anvender.

Artikel 2

For de stålprodukter, der er undergivet en ordning med dobbeltkontrol, giver medlemsstaterne inden for de første ti dage i hver måned Kommissionen meddelelse om de samlede mængder, for hvilke der er udstedt importbevillinger i den foregående måned, angivet i de relevante enheder og specificeret efter oprindelsesland og produktkategori.

Artikel 3

1. Der foretages efterfølgende kontrol af oprindelsescertifikaterne eller eksportlicenserne ved stikprøver, eller når Fællesskabets myndigheder har begrundet tvivl med hensyn til oprindelsescertifikatets eller eksportlicensens ægthed eller rigtigheden af oplysningerne vedrørende de pågældende varers faktiske oprindelse.

I disse tilfælde tilbagesender myndighederne i Fællesskabet oprindelsescertifikatet, eksportlicensen eller en genpart heraf til Ukraines kompetente statslige myndigheder, eventuelt med angivelse af de reelle eller formelle grunde, der gør en undersøgelse berettiget. Er der fremlagt en faktura, vedlægges oprindelsescertifikatet eller eksportlicensen eller genparten heraf denne faktura eller en genpart heraf. De kompetente myndigheder fremsender endvidere alle oplysninger, der er indgået, og som giver anledning til at formode, at oplysningerne i nævnte certifikat eller licens er urigtige.

2. Stk. 1 finder ligeledes anvendelse ved efterfølgende kontrol af oprindelsescertifikaterne.

3. Resultaterne af efterfølgende kontrol, der udføres i henhold til stk. 1, meddeles myndighederne i Fællesskabet inden for en frist på højst tre måneder. Det skal af disse oplysninger fremgå, om de certifikater, licenser eller erklæringer, hvis ægthed drages i tvivl, omhandler de produkter, der faktisk er udført, og om disse varer er berettiget til udførsel til Fællesskabet i henhold til dette bilag. De kompetente myndigheder i Fællesskabet kan også anmode om kopier af alle dokumenter, der er nødvendige for en nærmere undersøgelse af de faktiske forhold, særlig varernes oprindelse.

4. Fremgår det af resultaterne af den pågældende kontrol, at der er tale om misbrug eller betydelige uregelmæssigheder ved anvendelsen af oprindelseserklæringer, underretter den pågældende medlemsstat Kommissionen herom. Kommissionen underretter de øvrige medlemsstater herom. Fællesskabet kan beslutte, at de pågældende produkter ved indførsel til Fællesskabet skal ledsages af et certifikat for ukrainsk oprindelse som omhandlet i artikel 8, stk. 1, i tillæg 2.

5. Anvendelsen af fremgangsmåden i denne artikel i form af stikprøvekontrol må ikke udgøre en hindring for de pågældende produkters overgang til fri omsætning.

Artikel 4

1. Fremgår det af den i artikel 2 omhandlede kontrolprocedure eller af de oplysninger, som er til rådighed for myndighederne i Fællesskabet, at dette bilags bestemmelser overtrædes, anmoder myndighederne Ukraine om at iværksætte passende undersøgelser vedrørende transaktioner, som er eller synes at være i strid med bestemmelserne i dette bilag, eller sørge for, at sådanne undersøgelser foretages. Resultaterne af disse undersøgelser meddeles myndighederne i Fællesskabet sammen med alle andre relevante oplysninger, der kan bidrage til at fastslå produkternes faktiske oprindelse.
2. Til opfølgning af de foranstaltninger, der er iværksat i henhold til bestemmelserne i dette bilag, kan myndighederne i Fællesskabet udveksle alle oplysninger med Ukraines kompetente statslige myndigheder, som kan tjene til at forhindre, at bestemmelserne i dette bilag overtrædes.
3. Fastslås det, at bestemmelserne i dette bilag er overtrådt, kan Kommissionen træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at hindre en gentagelse af sådanne overtrædelser.

Artikel 5

Kommissionen koordinerer de foranstaltninger, medlemsstaternes myndigheder træffer i medfør af dette bilag. Medlemsstaternes myndigheder underretter Kommissionen og de øvrige medlemsstater om hvilke foranstaltninger de har truffet, og om de derved opnåede resultater.

Tillæg 7

KVANTITATIVE LOFTER

<i>(tons)</i>	
Produkter	1. januar 2002-31. december 2003
<i>SA Fladvalsede produkter</i>	
SA1 (bredbånd)	46 604
SA2 (tykke plader)	178 364
SA3 (andre fladvalsede produkter)	14 391
<i>SB Lange produkter</i>	
SB1 (bjælker)	6 273
SB2 (valsetråd)	89 624
SB3 (andre lange produkter)	112 926

KOMMISSIONEN

Euroens vekselkurs ⁽¹⁾

30. december 2002

(2002/C 331/02)

1 euro =

Valuta	Kurs	Valuta	Kurs		
USD	amerikanske dollar	1,0422	LVL	lettiske lats	0,6123
JPY	japanske yen	124,27	MTL	maltesiske lira	0,4179
DKK	danske kroner	7,4281	PLN	polske zloty	4,0005
GBP	pund sterling	0,65	ROL	rumænske leu	34925
SEK	svenske kroner	9,1558	SIT	slovenske tolar	230,1208
CHF	schweiziske franc	1,4548	SKK	slovakiske koruna	41,688
ISK	islandske kroner	84,24	TRL	tyrkiske lira	1713000
NOK	norske kroner	7,2725	AUD	australske dollar	1,8515
BGN	bulgarske lev	1,9546	CAD	canadiske dollar	1,6381
CYP	cypriotiske pund	0,57333	HKD	hongkongske dollar	8,128
CZK	tjekkiske koruna	31,489	NZD	newzealandske dollar	2,001
EEK	estiske kroon	15,6466	SGD	singaporeanske dollar	1,8093
HUF	ungarske forint	235,95	KRW	sydkoreanske won	1247,51
LTL	litauiske litas	3,4524	ZAR	sydafrikanske rand	8,9791

(¹) Kilde: Referencekurs offentliggjort af Den Europæiske Centralbank.

UDKAST TIL KOMMISSIONENS MEDDELELSE

om vurdering af horisontale fusioner efter Rådets forordning om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser

(2002/C 331/03)

(EØS-relevant tekst)

I. INDLEDNING

1. Efter artikel 2 i Rådets forordning (EØF) nr. 4064/89 af 21. december 1989 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser ⁽¹⁾ (i det følgende benævnt »fusionsforordningen«) skal Kommissionen foretage en vurdering af fusioner, der er omfattet af denne forordning, med henblik på at fastslå, om de er forenelige med fællesmarkedet.
2. Formålet med denne meddelelse er at give en vejledning i, hvordan Kommissionen foretager vurdering af fusioner, hvor de deltagende virksomheder er aktive udbydere på det samme relevante marked eller potentielle konkurrenter på dette marked. Disse fusioner vil i det følgende blive benævnt »horisontale fusioner« ⁽²⁾. Denne meddelelse vil fokusere på, hvorledes det kan påvirke konkurrencen på det relevante marked, at en faktisk eller potentiel konkurrent forsvinder ⁽³⁾.
3. Denne meddelelse bygger på og uddyber de erfaringer med vurdering af horisontale fusioner efter fusionsforordningen, som Kommissionen har gjort siden forordningens ikrafttræden den 21. september 1990, samt på EF-Domstolens og Førsteinstansrettens retspraksis. Kommissionen vil i konkrete sager anvende, udbygge og tilpasse disse principper.
4. Kommissionens vurdering af »horisontale fusioner« foregriber ikke den fortolkning, som EF-Domstolen eller Førsteinstansretten måtte anlægge.

II. OVERSIGT

5. Efter fusionsforordningens artikel 2 erklæres en fusion uforenelig med fællesmarkedet, hvis, og kun hvis, den skaber eller styrker en dominerende stilling, som bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt inden for fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf.
6. Kommissionens vurdering af fusioner, der er anmeldt efter fusionsforordningen, falder i to hoveddele, som indvirker på hinanden:
  - i) afgrænsning af det relevante produktmarked og det relevante geografiske marked
  - ii) vurdering af fusionens konkurrencemæssige virkninger.

Hovedformålet med markedsafgrænsningen er på en systematisk måde at identificere det konkurrencemæssige pres, som fusionsparterne står over for. Afgrænsning af såvel produktmarkedet som det geografiske marked tager sigte på at fastslå, hvilke faktiske konkurrenter der kan begrænse de deltagende virksomheders adfærd eller forhindre dem i at handle uafhængigt af et effektivt konkurrencemæssigt pres. Retningslinjer på dette område findes i Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret ⁽⁴⁾. Mange af de betragtninger, der fører til afgrænsning af de relevante markeder, kan også være af betydning for vurderingen af fusionens konkurrencemæssige virkninger.

7. Den foreliggende meddelelse er struktureret omkring de følgende elementer:
  - a) sandsynligheden for, at fusionen skader konkurrencen på de relevante markeder, såfremt der ikke findes faktorer, som danner modvægt
  - b) sandsynligheden for, at købermagt modvirker en forøgelse af økonomisk styrke som følge af fusionen
  - c) sandsynligheden for, at tilgang af nye virksomheder ville opretholde en effektiv konkurrence på de relevante markeder
  - d) sandsynligheden for, at fusionen skaber effektivitetsgevinster
  - e) betingelserne for anvendelse af nødlidende virksomhed forsvaret.
8. På baggrund af disse elementer vil Kommissionen fastslå, om fusionen skaber eller styrker en dominerende stilling, som bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt inden for fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf. Det er dog ikke alle disse elementer, der er relevante for alle horisontale fusioner. Især undersøges effektivitetsgevinsterne og konkursargumentet normalt kun, hvis de anmeldende parter påviser, at de nødvendige betingelser for, at disse forhold er relevante, er opfyldt (jf. afsnit VI og VII i denne meddelelse). Det er måske heller ikke nødvendigt at undersøge alle elementer lige udførligt. Hvis man for eksempel konstaterer, at der er meget let, hurtig og effektiv adgang til markedet, kan dette være tilstrækkeligt til, at det kan konkluderes, at der ikke kan opstå konkurrencemæssige problemer, uden en detaljeret undersøgelse af andre faktorer.

III. MULIGE KONKURRENCESKADELIGE VIRKNINGER AF HORIZONTAL FUSIONER

9. Effektiv konkurrence medfører fordele for forbrugere i form af lavere priser, produkter af højere kvalitet, et bredt udbud af varer og tjenesteydelser samt teknologisk innovation. Gennem fusionskontrollen forhindrer Kommissionen fusioner, der afskærer forbrugere fra at opnå disse fordele, men tillader fusioner, som bidrager til at fremme disse fordele gennem en fortsat effektiv konkurrence.
10. Når Kommissionen vurderer en fusions konkurrencemæssige virkninger, sammenligner den de konkurrenceforhold, som fusioner vil medføre, med de forhold, der vil gøre sig gældende, hvis fusionen ikke gennemføres. I de fleste tilfælde er det mest relevant at sammenligne med de eksisterende konkurrenceforhold, når man skal vurdere en fusions virkninger. Kommissionen vil dog for eksempel tage hensyn til den sandsynlige tilgang eller afgang af virksomheder, når den skal foretage en relevant sammenligning⁽⁵⁾.
11. Der er hovedsagelig tre måder, hvorpå horisontale fusioner kan hæmme den effektive konkurrence betydeligt, fordi de skaber eller styrker en dominerende stilling:
- a) En fusion kan skabe eller styrke en overlegen markedsstilling. En virksomhed med en sådan stilling vil ofte være i stand til at forhøje priserne⁽⁶⁾, uden at dens kunder og faktiske eller potentielle konkurrenter kan begrænse dens adfærd.
  - b) En fusion kan formindske konkurrencen på et oligopolistisk marked ved at fjerne et betydeligt konkurrencemæssigt pres på en eller flere udbydere, som derfor vil kunne forhøje deres priser.
  - c) En fusion kan ændre konkurrencens art på et oligopolistisk marked, således at udbydere, der ikke samordnede deres adfærd tidligere, nu er i stand til at foretage en samordning og dermed forhøje priserne. En fusion kan også lette samordningen mellem udbydere, der allerede samordnede deres adfærd inden fusionen.
12. Kommissionen vil vurdere, om de ændringer, som fusionen medfører, vil få nogen af disse virkninger. På oligopolistiske markeder⁽⁷⁾ kan en fusion hæmme konkurrencen betydeligt på to måder, nemlig ovennævnte b) og c). De kan begge være relevante for vurderingen af en bestemt transaktion. I begge scenarier vil de højere priser forringe forbrugernes velfærd.
13. Ved undersøgelsen af fusionens eventuelle konkurrenceskadelige virkninger er det nødvendigt at se på en række grundlæggende markedsforhold, som f.eks. markedsandele, koncentrationsgrad og betydningen af innovation.
14. Markedsandele giver ofte en nyttig første indikation om både fusionsparternes og deres konkurrenters konkurrencemæssige betydning⁽⁸⁾. De aktuelle markedsandele kan dog være af mindre betydning, hvis der er tegn på, at konkurrencevilkårene kan ændre sig i nærmeste fremtid, f.eks. på grund af sandsynlig virksomhedstilgang eller -afgang eller ekspansion. Dette kan være tilfældet, hvis det er sandsynligt, at fusionsparterne vil miste efterspørgsel fra kunder, der foretrækker at foretage indkøb hos forskellige leverandører. På licitationsmarkeder er det ikke sikkert, at markedsandelene siger noget om en fusions sandsynlige indvirkning på konkurrencen⁽⁹⁾. I disse tilfælde må det foretrækkes at indhente direkte oplysninger om markedsdeltagerernes rolle i tilbudsgivningen, f.eks. ved hjælp af analyser af tabte og vundne licitationer⁽¹⁰⁾. Jo mere nøjagtige oplysningerne om kundernes præferencer er, desto mindre vægt bør markedsandelene tillægges som indikatorer for en given fusions mulige virkninger for konkurrencen.
15. Ændringer i de historiske markedsandele giver ofte nyttige oplysninger om konkurrencen og de forskellige konkurrenters sandsynlige betydning i fremtiden, for eksempel fordi de viser, hvilke virksomheder der har vundet eller mistet markedsandele.
16. Den samlede koncentration på et marked giver også nyttige oplysninger om konkurrencesituationen på markedet. Kommissionen vil anvende Herfindahl-Hirschman-indekset (»HHI«) som en første indikation om det konkurrencemæssige pres på markedet efter fusionen. HHI beregnes som summen af kvadraterne på alle virksomhedernes individuelle markedsandele⁽¹¹⁾. Store virksomheders markedsandele indgår med forholdsmæssigt større vægt i HHI i overensstemmelse med deres relative betydning for konkurrencen. Kommissionen vil sandsynligvis ikke undersøge sager, hvor det samlede HHI efter fusionen ligger under [1 000]⁽¹²⁾.
17. En vigtig del af konkurrenceanalysen er at fastlægge de vigtigste konkurrenceparametre på et bestemt marked. Der kan normalt skelnes mellem to overordnede typer konkurrence. For det første opstår konkurrence, der hovedsagelig vedrører produktion eller kapacitet, i praksis i situationer, hvor virksomhederne vælger en bestemt produktion eller kapacitet og derpå tilpasser salgspriserne efter efterspørgslen. For eksempel fastsættes prisniveauerne inden for en række råvareindustrier af den samlede produktion på markedet. For det andet opstår konkurrence, der hovedsagelig vedrører priserne, når virksomhederne fastsætter priserne og tilpasser deres produktionsniveau efter efterspørgslen.

Markedskarakteristika og koncentration

13. Ved undersøgelsen af fusionens eventuelle konkurrenceskadelige virkninger er det nødvendigt at se på en række

18. På nogle markeder er innovation dog den vigtigste konkurrencefaktor. I disse tilfælde undersøger Kommissionen, hvordan fusionen vil påvirke konkurrencen om innovation på markedet.

En virksomhed med en overlegen markedsstilling

19. Nogle planlagte fusioner ville, hvis de blev godkendt, give en virksomhed en overlegen markedsstilling. Dette ville være tilfældet, hvis den fusionerede virksomhed⁽¹³⁾ som følge af transaktionen ikke ville være begrænset væsentligt i sin adfærd af de faktiske konkurrenter på det relevante marked. Det fastlægges på grundlag af en række forskellige kriterier, om der er tale om en overlegen markedsstilling.
20. Ifølge fast retspraksis kan meget store markedsandele — på over 50 % — undtagen i særlige tilfælde, være tegn på en dominerende markedsstilling⁽¹⁴⁾, især når de øvrige konkurrenter på markedet har langt mindre andele. Det kan nemlig forholde sig således, at de små virksomheder ikke kan udøve nogen begrænsende indflydelse, hvis de for eksempel ikke har incitament til eller mulighed for at øge deres produktion eller ikke har tilstrækkeligt fodfæste overalt på markedet. En virksomhed, hvis markedsandele fortsat vil ligge under 50 % efter fusionen, kan også anses for at indtage en overlegen markedsstilling på grund af andre faktorer, såsom antallet af konkurrenter og deres styrke⁽¹⁵⁾.
21. En række andre faktorer kan også tages i betragtning for at fastlægge den fusionerede virksomheds økonomiske styrke.
- Stordriftsfordele: i tilfælde, hvor masseproduktion eller -distribution giver virksomheden med den overlegne markedsstilling en strategisk fordel frem for mindre konkurrenter⁽¹⁶⁾.
  - Privilegeret forsyningsadgang: virksomheden med den overlegne markedsstilling kan være vertikalt integreret eller kan have etableret en sådan kontrol med udbuddet af produkter i de foregående omsætningsled⁽¹⁷⁾, at det kan være vanskeligt eller dyrt for små konkurrenter at ekspandere.
  - Et veludbygget distributions- og salgsnet: virksomheden med den overlegne markedsstilling kan have sit eget tætte salgsnet⁽¹⁸⁾, etableret distributionslogistik⁽¹⁹⁾ eller en bred geografisk dækning⁽²⁰⁾, som det vil være vanskeligt for konkurrenter at gentage.
  - Adgang til vigtige faciliteter eller førende teknologier kan give fusionsparterne en strategisk fordel frem for deres konkurrenter⁽²¹⁾,
  - Privilegeret adgang til særlige basismaterialer, såsom fysisk eller finansiel kapital. I langt de fleste tilfælde er det usandsynligt, at finansiel styrke er et problem. I nogle tilfælde kan den dog være en af de faktorer, der

bidrager til, at en fusion giver anledning til konkurrencemæssige betænkeligheder⁽²²⁾. Det gælder især, hvis i) finansiering er relevant for konkurrencen inden for den pågældende industri, ii) der er betydelig asymmetri mellem konkurrenterne, når det gælder deres selvfinansieringsevne, og iii) hvis særlige træk ved industrien gør det vanskeligt for virksomhederne at tiltrække lånekapital.

- Andre strategiske fordele, såsom ejendomsretten til de vigtigste varemærker⁽²³⁾, et kendt image eller et omfattende kendskab til bestemte kundepræferencer.
22. Nogle af ovennævnte faktorer vil sandsynligvis være til gavn for virksomhedens kunder (jf. afsnit VI). De kan dog også gøre det vanskeligt for konkurrenterne, enten alene eller i fællesskab, at lægge et tilstrækkeligt effektivt pres på virksomheden. For eksempel kan de vanskeliggøre små virksomheders ekspansion eller nye konkurrenters adgang til markedet. Kommissionen vil derfor undersøge, om fusionsparterne vil blive udsat for en konkurrence efter fusionen, der er tilstrækkelig til at gøre det urentabelt for dem at forhøje priserne eller sænke produktionen.
23. En fusion kan enten skabe en virksomhed med en overlegen markedsstilling eller styrke den ved yderligere at eliminere en del af den resterende konkurrence. For at fastlægge en fusions konkurrencemæssige virkninger, vil det blandt andet være hensigtsmæssigt at se på det konkurrencemæssige pres, som fusionsparterne udøver på hinanden før fusionen, og at undersøge, om fjernelsen af dette pres vil få den fusionerede virksomhed til at forhøje priserne betydeligt. Elimineringen af konkurrence mellem mærker⁽²⁴⁾ eller mere generelt det forhold, at konkurrencen mellem parterne har været den største konkurrenceskabende faktor på markedet⁽²⁵⁾, kan være et vigtigt element i undersøgelsen. Den omstændighed, at en af fusionsparterne, selv om der var tale om en mindre virksomhed, havde stor konkurrencemæssig betydning, kan også være relevant, især når markedet i forvejen er koncentreret⁽²⁶⁾. Denne undersøgelse ville svare til den, der er beskrevet udførligt i det følgende afsnit om oligopoler uden samordning.
24. Når Kommissionen skal tage stilling til, om en fusion skaber eller styrker en dominerende stilling, som sandsynligvis bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, vil den også tage i betragtning, om undersøgelsen af adgangsbarrierer, købermagt eller effektivitetsgevinster (jf. afsnit IV-VI) peger i negativ retning.

Oligopoler uden samordning

25. Mange oligopolistiske markeder er præget af en sund konkurrence. Ikke desto mindre kan fusioner under visse omstændigheder mindske konkurrencen ved at fjerne et betydeligt konkurrencemæssigt pres på en eller flere udbydere, som derfor vil finde det rentabelt at forhøje priserne

eller nedskære produktionen efter fusionen. Den mest direkte virkning vil være fjernelsen af det konkurrencemæssige pres, som tidligere eksisterede mellem fusionsparterne. Før fusionen kan fusionsparterne have udsat hinanden for et konkurrencemæssigt pres. Hvis en af parterne således havde forhøjet prisen eller nedsat produktionen, ville virksomheden have mistet kunder til den anden fusionspart, og det ville derfor have været urentabelt. Fusionen fjerner denne konkurrence⁽²⁷⁾. Virksomheder, der ikke deltager i fusionen, kan også drage fordel af den mindskede konkurrence, som fusionen medfører, da fusionsparternes prisforhøjelser eller produktionsnedskæringer betyder, at noget af efterspørgslen går over til konkurrenterne, som til gengæld kan finde det fordelagtigt at forhøje priserne. Afskaffelsen af denne konkurrence kunne medføre en betydelig prisforhøjelse eller produktionsnedskæring på det relevante marked.

Markedsandele og koncentrationstærskler

26. Ved vurderingen af horisontale fusioner inden for oligopolen uden samordning vil Kommissionen betragte en række mål for koncentrationen. En høj koncentrationsgrad kunne tyde på manglende konkurrence på markedet. Kommissionen vil benytte forskellige mål afhængigt af, om produkterne er forholdsvis homogene⁽²⁸⁾ eller differentierede⁽²⁹⁾.
27. I forbindelse med forholdsvis homogene produkter er HHI en særlig god indikator for konkurrencesituationen på markedet. Det er sandsynligt, at en fusion vil give anledning til alvorlig tvivl, som omhandlet i fusionsforordningens artikel 6, stk. 1, litra c), når den medfører et samlet HHI på [2 000] eller mere og en forhøjelse af HHI på [150] eller mere⁽³⁰⁾.
28. På et differentieret produktmarked afhænger konkurrencen af substituerbarheden mellem de forskellige produkter. Når oplysningerne er tilstede, kan substituerbarheden vurderes på grundlag af undersøgelser af kundepræferencer, en analyse af indkøbsmønstrene, et skøn over krydselasticiteten for de pågældende produkter⁽³¹⁾ eller afledningsandele⁽³²⁾.
29. Selv om markedsandelene giver et ufuldstændigt billede af konkurrencens intensitet på et differentieret produktmarked, kan de alligevel give oplysninger om det sandsynlige konkurrencemæssige pres på markedet. Fusioner, der medfører en begrænset markedsandel vil sandsynligvis ikke føre til en økonomisk styrke, der kan hæmme den effektive konkurrence betydeligt. Dette kan være tilfældet, når de deltagende virksomheders markedsandel ikke overstiger 25 % inden for fællesmarkedet eller en væsentlig del deraf, forudsat at de øvrige konkurrenters produkter er tilstrækkeligt nære substitutter.
- Markeder, hvor virksomhederne fortrinsvis konkurrerer på produktion/kapacitet*
30. På markeder, hvor oligopolisternes vigtigste strategiske beslutninger drejer sig om produktions- eller kapacitetsniveauet, er virksomhedernes største problem, hvordan deres produktions- eller kapacitetsbeslutning påvirker priserne på markedet. Når produkterne er forholdsvis homogene, kan fusionsparterne have et incitament til at formindske produktionen eller kapaciteten til under det samlede niveau, der gjorde sig gældende før fusionen, og dermed forhøje markedspriserne. Før fusionen ville en prisforhøjelse som følge af, at en af fusionsparterne havde indskrænket produktionen, kun have været til gavn for den pågældende virksomhed gennem højere avancer på dens egen omsætning. Efter fusionen vil de højere avancer også gælde den anden fusionsparts afsætning. Hvor stor prisforhøjelsen bliver efter fusionen vil dog afhænge af konkurrenternes mulighed for og incitament til at forøge produktionen.
31. Når de konkurrerende virksomheder har tilstrækkelig kapacitet, vil kunderne let kunne finde alternative forsyningskilder, så længe det kan betale sig for konkurrenterne at øge produktionen. I dette tilfælde kan prisforhøjelsen efter fusionen være begrænset, og Kommissionen ser i så fald ingen grund til betænkeligheder. Det kan dog forholde sig således, at konkurrenterne ikke kan eller ikke vil øge produktionen tilstrækkeligt til at opveje fusionsparternes produktionsnedskæring. En forøgelse af produktionen er især usandsynlig, når konkurrenterne står over for bindende kapacitetsbegrænsninger, eller hvis den eksisterende overskudskapacitet er væsentligt dyrere at udnytte end den kapacitet, der udnyttes i forvejen⁽³³⁾.
32. Valg med hensyn til produktion og kapacitet kan også bestemme priserne på markeder, hvor virksomhederne udbyder differentierede produkter. Selv om prisen på de enkelte produkter kan variere alt efter produktets egenskaber, er det generelle prisniveau på denne type marked nært knyttet til virksomhedernes produktionsbeslutninger og den samlede efterspørgsel. I denne forbindelse vil en nedsættelse af produktionen af et af fusionsparternes produkter sandsynligvis medføre øget efterspørgsel efter konkurrenternes produkter. Jo større substituerbarheden mellem det fusionerede selskabs produkter er, jo større er fusionsparternes incitament til at formindske produktionen. Konkurrenternes reaktioner vil sandsynligvis være mindre betydelige, når de står over for kapacitetsbegrænsninger, og når deres produkter ikke er gode substitutter for fusionsparternes produkter.
33. For at fastlægge fusionens virkninger vil Kommissionen undersøge fusionsparternes mulighed for og incitament til at formindske produktionen, som beskrevet ovenfor. Kommissionen vil også analysere adgangsbarrierer, købermagt eller effektivitetsgevinster (jf. afsnit IV-VI).

Markeder, hvor virksomhederne fortrinsvis konkurrerer på priser

34. På visse markeder vedrører oligopolisternes vigtigste strategiske beslutning prissætningen. For eksempel kan produktdifferentiering give virksomhederne en vis prisfleksibilitet. Der kan opstå negative virkninger for konkurrencen i de tilfælde, hvor det fusionerede selskab finder det rentabelt at forhøje priserne, fordi der ikke længere er konkurrence mellem fusionsparterne. Før fusionen kan fusionsparterne have udøvet et konkurrencemæssigt pres på hinanden i den forstand, at den ene virksomhed ville miste kunder til den anden, hvis den forhøjede sine priser. Fusionen ville fjerne dette særlige pres.
35. Incitamentet til at forhøje priserne er stærkt knyttet til, hvor stor en andel af afsætningstabt de enkelte fusionsparter ville forvente at få genoprettet gennem øget afsætning af den anden fusionsparts produkt. Kommissionen vil for det første koncentrere sig om substitutionsgraden mellem fusionsparternes produkter. Jo større substitutionsgraden mellem fusionsparternes produkter er, jo stærkere ville fusionsparternes incitament til at forhøje priserne være, og jo større kan den sandsynlige prisforhøjelse efter fusionen være.
36. Kommissionen vil for det andet vurdere produktdifferentieringen mellem fusionsparternes og deres konkurrenters produkter. Fusionsparternes incitament til at forhøje priserne er mere begrænset, når konkurrenterne producerer nære substitutter, end når de udbyder fjerne substitutter. Kommissionen vil være færre betænkeligheder, når der er tale om en høj substitutionsgrad mellem fusionsparternes og konkurrenternes produkter. For eksempel kan en fusion mellem to producenter, der udbyder produkter, som forbrugerne anser for at være særlig nære substitutter, medføre en betydelig prisstigning. Hvis konkurrenterne udbyder produkter, der er nære substitutter i forhold til fusionsparternes, kan prisstigningen efter fusionen være begrænset.
37. På nogle markeder kan det være forholdsvis let og ikke for dyrt for de aktive virksomheder at repositionere deres produkter eller udvide deres produktsortiment. Kommissionen vil undersøge, om fusionsparternes eller konkurrenternes mulighed for repositionering eller udvidelse af produktsortimentet kan påvirke det fusionerede selskabs incitament til at forhøje priserne. Repositionering eller udvidelse af sortimentet er mindre sandsynligt, når det medfører store irreversible omkostninger.
38. For at fastlægge fusionens virkninger vil Kommissionen undersøge fusionsparternes mulighed for og incitament til at formindske produktionen, som beskrevet ovenfor. Kommissionen vil også analysere adgangsbarrierer, købermagt eller effektivitetsgevinster (jf. afsnit IV-VI).

Licitationsmarkeder

39. I situationer, hvor udbyderne konkurrerer om at afgive et bestemt tilbud til de enkelte købere, kan undersøgelsen af

en fusions indvirkning på konkurrenceforholdene være anderledes end anført ovenfor. I forbindelse med licitationsmarkeder sikres det ved adskillige konkurrerende tilbud, at der opnås et konkurrencebaseret resultat. Kommissionen vil undersøge, om der ved tilbudsgivning foreligger situationer, hvor fusionsparterne sandsynligvis ville være hinandens mest realistiske konkurrenter. Det kan være tilfældet, når fusionsparterne er de to tilbudsgivere med de laveste omkostninger, og hvor der ikke er andre tilbudsgivere, som har tilstrækkelig lave omkostninger til at kunne lægge et konkurrencemæssigt pres på den, der får tildelt kontrakten.

Øget risiko for samordning

40. En fusion kan ændre konkurrencen på et oligopolistisk marked, så udbydere, der ikke tidligere har samordnet deres adfærd, nu er i stand til at foretage en sådan samordning og dermed forhøje deres priser, uden at de behøver at indgå en aftale eller anvende en samordnet praksis som omhandlet i EF-traktatens artikel 81⁽³⁴⁾. Ændringen af markedsstrukturen kan være af en sådan art, at de vil anse det for muligt og rentabelt og dermed det mest tillokkeende at anlægge en permanent adfærd på markedet med det formål at sælge til priser, der ligger over et konkurrencebaseret niveau.
41. En fusion kan også lette samordningen mellem udbydere, der allerede samordnede deres adfærd inden fusionen, enten ved en styrkelse af denne samordning eller ved, at der lægges yderligere afstand til konkurrencebaserede resultater. Det er usandsynligt, at Kommissionen ville godkende en fusion, hvis der allerede inden fusionen var tale om en samordning, medmindre den fastslår, at det er sandsynligt, at fusionen vil bryde denne samordning.
42. Samordning kan antage en række forskellige former. På nogle markeder er det mest sandsynligt, at samordningen vil tage sigte på at forhøje priserne ud over det konkurrencebaserede niveau eller holde dem over dette niveau. På andre markeder kan samordningen tage sigte på at begrænse produktionen eller den nye kapacitet, der kommer på markedet. Virksomhedernes samordning kan også bestå i opdeling af markedet, f.eks. efter geografisk område⁽³⁵⁾ eller efter andre kundekarakteristika eller ved på skift at vinde kontrakterne i forbindelse med licitationer.
43. Der er større sandsynlighed for samordning på markeder, hvor det er forholdsvis enkelt at etablere samordningsbetingelserne. Det gælder både samordningens art og de implicitte regler for samordningen. Parterne skulle således kunne nå frem til en fælles opfattelse af, hvilke handlinger der vil blive betraget som aggressive («snyderi») og dermed give anledning til reaktioner («afstraffelse») fra de øvrige oligopolisters side.

44. For at samordningen kan være bæredygtig, skal tre grundlæggende kriterier være opfyldt. For det første skal de samordnende virksomheder kunne overvåge i tilstrækkeligt omfang, om samordningsbetingelserne overholdes, det vil sige, at de skal kunne afsløre, om en virksomhed i gruppen afviger fra samordningsbetingelserne. For det andet må der være afskrækkelsesforanstaltninger, som kan iværksættes, når der afsløres afvigelser. Sådanne afskrækkelsesforanstaltninger bør være tilstrækkelig strenge til, at de kan overbevise de samordnende virksomheder om, at det er i deres egen interesse at overholde samordningsbetingelserne. For det tredje bør udenforstående, såsom nuværende og fremtidige konkurrenter, og kunderne ikke kunne bringe de forventede resultater af samordningen i fare ⁽³⁶⁾.

45. På et marked, hvor det er forholdsvis let at etablere samordningsbetingelser, og hvor ovennævnte tre kriterier er opfyldt i tilstrækkelig grad, er der en tendens til samordnet adfærd. Det betyder ikke nødvendigvis, at der vil opstå en betydelig samordning. Men jo færre virksomheder oligopolet omfatter, desto mere sandsynligt er det, at virksomhederne vil kunne udnytte de gunstige markedsf forhold og etablere eller forbedre en situation med indbyrdes samordning. En fusion i denne forbindelse ville i de fleste tilfælde enten styrke en eksisterende samordning eller øge sandsynligheden for, at der finder en samordning sted.

46. Kommissionen undersøger, om det vil være muligt at etablere samordningsbetingelser, og om det er sandsynligt, at ovennævnte tre kriterier er opfyldt i tilstrækkeligt omfang efter fusionen og de ændringer, fusionen medfører i denne forbindelse. Herved vil Kommissionen kunne vurdere, om en fusion ville medføre øget risiko for, at der opstår samordning, eller for at samordning gøres lettere eller mere vellykket.

47. Kommissionen tager hensyn til såvel de relevante marketers strukturbestemte karakteristika som virksomhedernes tidligere adfærd på disse markeder. Mange strukturbestemte karakteristika er af betydning for mere end en af betingelserne.

48. Når man skal undersøge mulighederne for samordning på et bestemt relevant marked, kræver det typisk, at man analyserer en lang række oplysninger, som måske ikke alle peger i samme retning. Beviser på tidligere samordning på tilsvarende produktmarkeder eller geografiske markeder kan i så fald være nyttige oplysninger, som viser, at ovennævnte nødvendige kriterier sandsynligvis også vil være opfyldt på de markeder, der er relevante for fusionen. Der kan også være tale om skarp konkurrence mellem virksomhederne inden fusionen på måder, som gør samordning usandsynlig.

Etablering af samordningsbetingelser

49. Der er størst sandsynlighed for samordning, hvis oligopol-deltagerne let kan nå frem til en fælles opfattelse af, hvordan samordningen fungerer. Deltagerne skal have samme holdning til, hvad der kan anses for at være i overensstemmelse med den samordnede adfærd, og hvilke handlinger der sandsynligvis vil medføre afstraffelse fra oligopolets øvrige deltagere.

50. Jo enklere og mere stabile de økonomiske forhold er, jo lettere er det generelt for virksomhederne at etablere samordningsbetingelserne. Det er lettere at samordne prisen for et enkelt, homogent produkt end at samordne hundredvis af priser på et marked med mange differentierede produkter. På tilsvarende måde er det lettere at samordne prisen, når udbuds- og efterspørgselsbetingelserne er forholdsvis stabile, end når de ændrer sig konstant. I denne forbindelse kan en række virksomheders betydelige organiske vækst på markedet være tegn på, at den aktuelle situation ikke er tilstrækkelig stabil til at gøre samordning sandsynlig. Samordning i form af markedsopdeling vil være lettere, hvis kunderne har enkle karakteristika, der giver de samordnende virksomheder mulighed for let at fordele dem. Disse karakteristika kan være baseret på geografiske forhold, på kundekategorier eller simpelthen på det forhold, at der findes kunder, som typisk foretager deres indkøb hos en bestemt samordnende virksomhed.

51. Samordnende virksomheder kan dog finde løsninger på problemer, der skyldes komplicerede økonomiske forhold. De kan for eksempel fastlægge enkle regler for prissætning, der gør det mindre kompliceret at samordne en lang række priser. Som eksempel på en sådan regel kan nævnes fastlæggelse af et begrænset antal referencepriser, hvilket vil formindske samordningsproblemet kraftigt. Et andet eksempel er etablering af et fast forhold mellem visse basispriser og en række andre priser, således at samtlige priser stort set bevæger sig parallelt.

52. Udførligt kendskab til de øvrige virksomheder kan også bidrage til at løse nogle af problemerne med etablering af samordningsbetingelser. Især kan gennemsigtighed i omkostningsstrukturen være af betydning. Strukturelle forbindelser, såsom gensidig aktiebesiddelse eller deltagelse i joint ventures, kan bidrage til at skabe overensstemmelse mellem oligopolvirksomhedernes incitamenter. En anden måde, hvorpå der kan etableres fælles samordningsbetingelser, er offentlig udveksling af strategiske oplysninger gennem pressen. Hvis for eksempel virksomhederne står over for at skulle samordne, hvor stor en ekstra kapacitet der skal sættes på markedet fra det ene år til det næste, kan dette problem løses ved, at det meddeles offentligt, hvor meget efterspørgslen forventes at stige. Jo mere kompliceret markedssituationen er, jo større gennemsigtighed eller kommunikation kræves der for at etablere samordningsbetingelser.

53. Det er også lettere for virksomhederne at etablere samordningsbetingelser, jo mere symmetriske de er⁽³⁷⁾. Symmetri blandt virksomhederne øger sandsynligheden for, at virksomhederne har forenelige incitamentter til at samordne deres adfærd og især, at de er enige om, hvad der er ønskelige samordningsbetingelser. For eksempel er det sandsynligt, at virksomheder, der har de samme omkostningsstrukturer og markedsandele, som opererer på det samme kapacitetsniveau, og som har samme vertikale integration, vil finde det forholdsvis let at samordne de ønskede priser.
54. Kommissionen vil være særlig opmærksom på, om fusionen kan medføre ændringer i, hvor let det ville være for virksomhederne at etablere samordningsbetingelser. For eksempel kan en fusion øge symmetrien i en gruppe virksomheder ved at skabe større ensartethed i disse virksomheders markedsandele, kapacitetsudnyttelsesgrad, vertikal integration eller omkostningsstrukturer. En fusion kan også omfatte en enegængervirksomhed («maverick»), der konsekvent tidligere har vist, at den foretrækker lavere priser end konkurrenterne. Hvis den fusionerede virksomhed skulle følge samme prisstrategi som de øvrige konkurrenter, ville de resterende virksomheder finde det lettere at samordne de ønskede priser, og fusionen ville øge sandsynligheden for samordning.
- Overvågning*
55. De samordnende virksomheder er altid fristede til at forøge deres markedsandel ved at afvige fra samordningsbetingelserne, f.eks. ved at sænke priserne, forøge deres kapacitet eller forsøge at vinde flere licitationer end planlagt. Kun truslen om hurtig afstraffelse afholder virksomhederne fra at afvige fra betingelserne. For at vide, hvornår sådanne afskrækkelsesforanstaltninger skal iværksættes, må de samordnende virksomheder kunne overvåge i tilstrækkelig grad, om der finder en sådan afvigelse sted. Markederne må derfor være tilstrækkelig gennemsigtige til, at de samordnende virksomheder kan konstatere i tide, hvordan andre virksomheder vælger at handle.
56. Hvor stor gennemsigtigheden er afhænger blandt af, hvordan transaktionerne gennemføres på et bestemt marked. Gennemsigtigheden er større på et marked, hvor transaktionerne finder sted på en offentlig børs, hvor udbud og efterspørgsel afstemmes efter hinanden, end på markeder, hvor transaktionerne forhandles fortroligt mellem aftagere og udbydere på bilateralt grundlag. Offentligt tilgængelige prislister kan skabe gennemsigtighed, fordi de hyppigt afspejler de faktiske salgspriser.
- Gennemsigtigheden kan blive mindre, hvis de faktiske priser også omfatter usynlige rabatter.
57. Gennemsigtighedsgraden afhænger på licitationsmarkeder især af den anvendte licitationstype. Ved lukket licitation får de enkelte tilbudsgivere måske ikke adgang til oplysninger om de bud der afgives af andre tilbudsgivere. Ved åben licitation kan en tilbudsgivers adfærd hurtigt aflæses af de øvrige. På samme måde er det på andre markeder af betydning for vurderingen af gennemsigtighedsgraden, at man undersøger, hvilken type oplysninger om de enkelte transaktioner der er offentligt tilgængelige. På nogle markeder er priserne offentligt tilgængelige.
58. Ved vurderingen af gennemsigtighedsgraden på markedet er det vigtigste at fastslå, hvad der af de foreliggende oplysninger kan udledes om de andre oligopolisternes handlinger. De samordnede virksomheder bør med en vis sikkerhed kunne fastslå, om en uventet adfærd faktisk er et resultat af afvigelser fra samordningsbetingelserne. Under ustabile forhold kan det for eksempel være vanskeligt for en virksomhed at vide, om dens afsætningstab skyldes et lavt efterspørgselsniveau generelt, eller om den har mistet markedsandele til en konkurrent, der tilbyder særligt lave priser. I en situation, hvor der er udsving i de generelle efterspørgsels- eller omkostningsforhold, kan det også være vanskeligt at fastslå, om en konkurrerende virksomhed nedsætter prisen, fordi den forventer, at de samordnede priser vil falde, eller fordi den handler aggressivt.
59. På nogle markeder, hvor de generelle betingelser tilsyneladende vanskeliggør overvågning med andre virksomheders adfærd, kan virksomhederne alligevel anvende en praksis, som bevirker at overvågningsopgaven lettes, også selv om denne praksis ikke nødvendigvis iværksættes med dette formål for øje. En sådan praksis, som f.eks. frivillig offentliggørelse af oplysninger eller meddelelser, kan øge gennemsigtigheden eller gøre det lettere for konkurrenterne at fortolke virksomhedernes valg. Gensidige bestyrelsesposter, deltagelse i joint ventures og tilsvarende arrangementer kan også gøre overvågningen lettere.
60. Kommissionen vil især være opmærksom på, om fusionen medfører ændringer i de samordnende virksomheders muligheder for at overvåge hinanden. For eksempel kan ændringer i en vertikal integration give mulighed for en bedre kontrol med priserne. En fusion kan også omfatte en virksomhed, der ikke tidligere har fulgt en erhvervspraksis, der gjorde overvågningen lettere.

Afskrækkelsesforanstaltninger

61. Samordning kan ikke finde sted, hvis ikke der findes afskrækkelsesforanstaltninger, som er tilstrækkelig strenge til at overbevise alle de samordnende virksomheder om, at det er i deres egen interesse at overholde samordningsbetingelserne. Det er således truslen om fremtidig afstraffelse, der gør samordningen bæredygtig. Denne trussel er dog kun realistisk, hvis afskrækkelsesforanstaltningerne virkelig iværksættes, når det afsløres, at en af virksomhederne afviger fra betingelserne. Selv om afskrækkelsesforanstaltningerne ofte også betegnes som »afstraffelse«, skal dette ikke forstås i bogstavelig forstand, således at en foranstaltning nødvendigvis individuelt straffer en virksomhed, der har afvejet fra betingelserne. Hvis virksomhederne forventer, at samordningen bryder sammen i en tilstrækkelig lang periode, såfremt der afviges fra betingelserne, og at de derfor vender tilbage til en situation uden samordning, udgør dette i sig selv en afskrækkelsesforanstaltning. Den er dog måske ikke tilstrækkelig til at disciplinere stiltiende samordning, og i så fald må der anvendes andre foranstaltninger.
62. En virksomhed vil kun vælge at afvige fra den samordnede praksis, hvis den forventer, at de diskonterede fordele derved er større end de diskonterede omkostninger ved afstraffelsen. I forhold til alternativet, nemlig at opretholde den samordnede praksis, vil en afvigelse i begyndelsen medføre en større fortjeneste, men vil senere medføre en lavere fortjeneste, når de øvrige oligopoldeltagere iværksætter afstraffelsen. Afvigelse undgås, når nettonutidsværdien af den fremtidige nedgang i fortjenesten på grund af afstraffelse opvejer nettonutidsværdien af den højere fortjeneste, som virksomheden opnår i afvigelsesperioden. Jo hurtigere afstraffelsen kan iværksættes, jo mindre er gevinsten ved afvigelsen, og jo større er det tab, som afstraffelsen medfører.
63. Der er mindre sandsynlighed for, at afstraffelse, der først iværksættes efter en vis periode eller sandsynligvis slet ikke iværksættes, er tilstrækkelig streng. Hvis et marked for eksempel er præget af sjældne, store ordrer, kan en virksomhed være fristet til at afvige for at opnå en stor kontrakt. Det kan være vanskeligt at indføre tilstrækkeligt strenge afskrækkelsesforanstaltninger på et sådant marked, fordi der er en stor, sikker og umiddelbar gevinst ved at afvige, mens tabene på grund af afstraffelse kan være usikre og måske først er mærkbare efter en vis periode. Det afhænger af gennemsigtheden, hvor hurtigt afskrækkelsesforanstaltningerne kan iværksættes. Hvis virksomhederne først kan få kendskab til deres konkurrenters handlinger længe efter, at de er gennemført, vil afstraffelsen blive tilsvarende forsinket, og det kan få indflydelse på, om den ville være tilstrækkelig til at afværge afvigelsen.
64. Afskrækkelsen behøver ikke nødvendigvis at finde sted på det samme marked som afvigelsen. Hvis oligopoldeltagerne har et kommercielt samarbejde på andre markeder, kan der være forskellige muligheder for afskrækkelse⁽³⁸⁾. Den kan antage mange former, herunder ophævelse af joint ventures eller andre former for samarbejde eller salg af aktier i fællesejede virksomheder.
65. Deltagerne i et oligopol kan kun basere samordningen på afskrækkelsesforanstaltninger, når det er hensigtsmæssigt for de enkelte deltagere at iværksætte dem, hvis der skulle finde en afvigelse sted. Om en oligopoldeltager overhovedet ville iværksætte en disciplinær foranstaltning, afhænger af en afvejning mellem de kort- og langsigtede konsekvenser i lighed med den afvejning, som den potentielle afviger foretager. Hvis en afvigelse ikke straffes, vil samordningen bryde sammen, og den fremtidige fortjeneste vil sandsynligvis blive lav. På den anden side vil samordningen blive genoprettet, hvis afstraffelsen gennemføres, og dermed føre til større fortjeneste i fremtiden. Det kan således være hensigtsmæssigt at iværksætte afstraffelse, selv om den medfører en række kortsigtede omkostninger for oligopoldeltagerne, så længe de opvejes af den langsigtede forøgelse af fortjenesten, som genoprettelsen af samordningen ville medføre.
66. I nogle tilfælde er bestemte afskrækkelsesforanstaltninger måske ikke realistiske, fordi de i sig selv forhindrer en genoprettelse af samordningen. Et eksempel herpå er et stagnerende marked, hvor kapacitetsudvidelser kun kan finde sted i store ryk (f.eks. ved bygning af en ny fabrik), og hvor kapaciteten er værdiløs, medmindre den udnyttes på dette bestemte marked. Under dette scenario er en samordning, der tager sigte på at holde den samlede kapacitet under konkurrenceniveauet, usandsynlig, fordi der ikke findes realistiske disciplinære foranstaltninger i det tilfælde, hvor en oligopoldeltager afviger ved at øge kapaciteten til et sådant niveau, at yderligere kapacitetsforhøjelser ville føre til permanent overforsyning.
67. I nogle tilfælde kan afvigelsen i sig selv medføre en varig konkurrencemæssig fordel, som ingen afstraffelse fra de øvrige oligopolvirksomheders side kunne modvirke effektivt. På et marked med stærke netværkseffekter, dvs. markeder, hvor en forbruger foretrækker at foretage sine indkøb hos den samme leverandør som de øvrige forbrugere⁽³⁹⁾, kan afvigelsen medføre et definitivt skifte i den konkurrencemæssige balance på markedet, hvorved de øvrige konkurrenter permanent sakker agterud.

68. Fusionen kan medføre ændringer i, hvor stærk afstraffelsen kan være på et bestemt marked. Dette kunne for eksempel skyldes ændringer i fordelingen af markedsandele eller overskudskapacitet. Kommissionen vil være særlig opmærksom på sådanne ændringer i analysen af fusionens virkninger for konkurrencen.

Reaktioner fra udenforstående virksomheder

69. For at samordningen kan blive vellykket, må nuværende og fremtidige konkurrenter samt forbrugerne ikke kunne bringe de forventede resultater af samordningen i fare. Hvis for eksempel samordningen tager sigte på at nedbringe den samlede kapacitet på markedet, vil det kun skade forbrugerne, hvis der ikke er nogen uden for oligopolet, der ville reagere på denne reduktion ved at forøge deres egen kapacitet tilsvarende. Analysen af disse elementer svarer til den måde, de analyseres på ved undersøgelsen af andre typer konkurrencebegrænsninger som følge af fusioner. Virkningerne af tilgang til markedet og købermagt behandles i de efterfølgende afsnit. Man bør dog være særlig opmærksom på disse elementers eventuelle indvirkning på samordningens stabilitet. For eksempel kan en stor kunde ved at ændre sin kommercielle praksis og koncentrere en stor del af sine indkøb hos én leverandør eller ved at tilbyde langfristede kontrakter være i stand til at friste en af de samordnende virksomheder til at afvige for at gøre store nye forretninger.

Særlige tilfælde

Innovation

70. På oligopolistiske markeder uden samordning eller på markeder, der er karakteriseret ved, at en virksomhed indtager en overlegen markedsstilling, og hvor innovation er den vigtigste konkurrencefaktor, undersøger Kommissionen, hvordan fusionen vil påvirke konkurrencen om innovation på markedet. Konkurrencen på sådanne markeder kan blive reduceret, hvis fusionen indgås af de eneste to konkurrenter, der tidligere stod for den største innovation. Det kan for eksempel være tilfældet ved en fusion mellem to medicinalfirmaer, der var de eneste med produkter under udvikling på et bestemt produktmarked. Hvis fusionen i stedet øger virksomhedernes mulighed for at markedsføre nye innovative produkter, kan dette øge konkurrencen om innovation. På markeder, hvor der er større sandsynlighed for samordning, gør innovation det vanskeligere at opretholde samordningen. Det skyldes, at innovation, især drastisk innovation, kan give en virksomhed mulighed for at opnå en betydelig fordel frem for sine konkurrenter. Dette kan således mindske både værdien af den fremtidige samordning og omfanget af den skade, som konkurrenterne ville kunne forårsage.

Potentiel tilgang til markedet

71. Når en virksomhed, der i forvejen opererer på det relevante marked, fusionerer med en potentiel konkurrent på

dette marked, kan fusionen få samme konkurrencebegrænsende virkninger som fusioner mellem to virksomheder, der i forvejen opererer på det samme relevante marked. Kommissionen vil derfor anvende de samme analysemetoder på de to fusionstyper.

72. En fusion med en potentiel konkurrent på markedet kan få horisontale konkurrencebegrænsende virkninger, fordi den potentielle konkurrent i forvejen begrænser de eksisterende virksomheders markedsadfærd betydeligt. Dette er tilfældet, hvis den potentielle konkurrent er i besiddelse af aktiver, som denne let kunne benytte til at komme ind på markedet uden at skulle afholde betragtelige irreversible omkostninger. Det er også tilfældet, hvis det er meget sandsynligt, at den potentielle konkurrent vil afholde de nødvendige irreversible omkostninger for at komme ind på markedet på relativt kort tid og derefter vil begrænse de eksisterende virksomheders adfærd på markedet.

73. For at en fusion med en potentiel konkurrent kan få betydelige konkurrencebegrænsende virkninger, skal to grundlæggende betingelser være opfyldt. For det første skal den potentielle konkurrent i forvejen udøve en betydelig begrænsende indflydelse eller med stor sandsynlighed blive en effektiv konkurrent. Beviser på, at en potentiel konkurrent har planer om at vinde godt fodfæste på et marked, kunne gøre det lettere for Kommissionen at nå frem til en sådan konklusion⁽⁴⁰⁾. For det andet må der ikke være tilstrækkelig mange andre potentielle konkurrenter, der kunne udøve samme konkurrencemæssige pres som den potentielle konkurrent, der deltager i fusionen.

Fusioner, der skaber eller forøger købermagt

74. Kommissionen kan også undersøge, i hvilket omfang en fusioneret virksomhed vil øge sin økonomiske styrke som køber på markederne i de foregående omsætningsled. På den ene side kan en fusion, der skaber eller forøger en købers økonomiske styrke, forhindre den effektive konkurrence. Især vil den fusionerede virksomhed måske kunne reducere sine indkøb af inputs for at opnå lavere priser. Dette kan igen få den til at nedsætte sin produktion på det endelige produktmarked til skade for forbrugerne. På den anden side kan øget køberstyrke ofte være til gavn for forbrugerne. Hvis øget købermagt medfører lavere udgifter til inputs uden at begrænse konkurrencen i de efterfølgende omsætningsled eller den samlede produktion, vil en del af denne besparelse sandsynligvis komme forbrugerne til gode i form af lavere priser. Konkurrencen på markederne i de efterfølgende omsætningsled kan også blive påvirket negativt, hvis den fusionerede virksomhed kan udnytte sin købermagt til at pålægge leverandørerne vertikale begrænsninger og derved udlukke konkurrenterne.

IV. MODSTÅENDE KØBERMAGT

75. En virksomhed udsættes ikke blot for et konkurrencemæssigt pres af konkurrenterne, men undertiden også af kunderne. Kommissionen vil i de tilfælde, hvor det er relevant, undersøge, i hvilken udstrækning kunderne vil kunne imødegå den øgede markedsstyrke, som en fusion forventes at medføre.
76. Selv virksomheder med meget store markedsandele kan ikke altid handle uafhængigt af deres kunder, hvis sidstnævnte har købermagt⁽⁴¹⁾. Købermagt i denne forbindelse skal forstås som store kunders mulighed for inden for en rimelig periode at benytte realistiske alternativer, hvis leverandøren beslutter at forhøje priserne eller forringe leveringsbetingelserne⁽⁴²⁾. Et eksempel på en sådan købermagt er, at køberen omgående kan skifte til andre leverandører, fremsætte realistiske trusler om at foretage en vertikal integration ind i de foregående omsætningsled eller sponsorere tilgang af nye virksomheder til disse omsætningsled⁽⁴³⁾, f.eks. ved, med tilsagn om store ordrer, at overtale en potentielt ny virksomhed til at komme ind på et eller flere af disse markeder. Der er større sandsynlighed for, at store avancerede kunder har en sådan købermagt end små virksomheder inden for en fragmentarisk industri. Det er dog vigtigt at undersøge købernes incitamenter til at udnytte deres købermagt på denne måde. For eksempel vil en virksomhed i et efterfølgende omsætningsled måske ikke investere i sponsorering af ny virksomhedstilgang, hvis fordelene derved i form af lavere omkostninger ved inputs også kommer konkurrenterne til gode.
77. Kommissionen kan konkludere, at købermagten er tilstrækkelig til at forhindre etablering eller styrkelse af en dominerende stilling, der ville hæmme den effektive konkurrence betydeligt, hvis mindre kunder uden købermagt ikke udsættes for væsentligt højere priser eller forringede vilkår efter fusionen⁽⁴⁴⁾. Det er ikke tilstrækkeligt, at der er tale om købermagt før fusionen, den skal også eksistere og fortsat være effektiv efter fusionen. Det skyldes, at en fusion mellem to udbydere kan reducere købermagten, hvis den fjerner et realistisk alternativ.

V. TILGANG TIL MARKEDET

78. Under dynamiske konkurrenceforhold kan antallet af virksomheder og deres identitet inden for en industri variere i tidens løb som følge af de ændrede vilkår. Hvis indtjeningen i en sektor er høj, fordi de eksisterende virksomheder ikke er udsat for et konkurrencemæssigt pres, må det forventes, at foretagssomme virksomheder forsøger at opnå en del af denne indtjening ved at trænge ind i den pågældende sektor. Hvis det er let at få adgang til markedet, kan selve truslen om potentielt nye virksomheder være tilstrækkelig til at forhindre fusionsparterne i at udnytte deres markedsstyrke. I så fald kan enhver prisforhøjelse skabe incitament til ny virksomhedstilgang.

79. Ved vurderingen af om tilgang af nye virksomheder kan betragtes som et tilstrækkeligt konkurrencemæssigt pres på fusionsparterne, må det påvises, at det er sandsynligt, at der hurtigt vil komme nye virksomheder på markedet i et tilstrækkeligt omfang til, at det hindrer fusionens potentielt konkurrencebegrænsende virkninger. Kommissionen vil sandsynligvis ikke nære betæneligheder med hensyn til konkurrencen, hvis der foreligger stærke beviser på, at disse betingelser er opfyldt.
80. Kommissionen vil undersøge, om der er stor sandsynlighed for tilgang af nye virksomheder efter fusionen. I denne forbindelse vil Kommissionen især tage hensyn til adgangsbarriererne på det relevante marked, dvs. til de særlige markedskarakteristika, der kan give de eksisterende virksomheder på markedet en afgørende fordel frem for potentielle konkurrenter. Når adgangsbarriererne er lave, er der større sandsynlighed for, at ny virksomhedstilgang vil begrænse fusionsparternes handlefrihed. Når adgangsbarriererne derimod er høje, kan det forventes, at fusionsparterne udnytter deres markedsstyrke og hæver priserne uden at deres handlefrihed begrænses af de nye virksomheder på markedet.
81. Adgangsbarrierer kan bestå i retlige, tekniske eller strategiske fordele.
- Retlige fordele omfatter situationer, hvor forskriftsmæssige barrierer skabt ved lovgivning begrænser antallet af markedsdeltagere ved f.eks. at begrænse antallet af tilladelser.
  - De eksisterende virksomheder har måske også tekniske fordele, såsom præferencemæssig adgang til væsentlige faciliteter, naturressourcer, innovation og F&U eller immaterialrettigheder, der gør det vanskeligt for andre virksomheder at konkurrere effektivt. For eksempel kan det inden for visse industrier være vanskeligt at skaffe de væsentlige inputs, ligesom produkter eller processer kan være patentbeskyttede. Andre faktorer såsom stordriftsfordele, distributions- og salgsnet og adgang til vigtig teknologi kan også danne adgangsbarrierer.
  - Desuden kan der være strategiske barrierer som følge af de eksisterende virksomheders veletablerede stilling på markedet. Det kan især være vanskeligt at trænge ind i en bestemt sektor, fordi der for at kunne konkurrere effektivt kræves erfaringer eller image, som det i begge tilfælde kan være vanskeligt for en ny virksomhed at opnå. Der vil også blive taget hensyn til faktorer som forbrugerloyalitet over for et bestemt mærke, spørgsmålet om, hvor tætte forbindelserne er mellem leverandørerne og kunderne, betydningen af salgsfremstød eller reklamevirksomhed eller andre fordele med

hensyn til image. Strategiske adgangsbarrierer omfatter også situationer, hvor de eksisterende virksomheder i forvejen har en stor overskudskapacitet, eller hvor omkostningerne for kunderne ved at skulle skifte til en ny leverandør også kan hindre tilgang af nye virksomheder.

82. For at ny tilgang til markedet er sandsynlig, må den være tilstrækkelig rentabel, når de eksisterende virksomheders potentielle reaktioner tages i betragtning. Det er derfor vanskeligere at få adgang til markedet, hvis de eksisterende virksomheder kan føre nøje tilsyn med, hvilke kunder den nye virksomhed forsøger at overtage, og beskytter deres markedsandele ved forinden at tilbyde disse kunder målrettede prisnedslag.
83. Den sandsynlige markedsudvikling bør tages i betragtning ved vurderingen af, om det vil være rentabelt for en virksomhed at komme ind på markedet. Det vil sandsynligvis være mere rentabelt på et marked, der forventes at opnå stor vækst i fremtiden, end på et marked, der forventes at gå tilbage. Stordriftsfordele eller netværkseffekter kan gøre det urentabelt at trænge ind på markedet, medmindre den nye virksomhed kan opnå en tilstrækkelig stor markedsandel.
84. Tilgang til markedet er i særlig grad sandsynlig, hvis leverandører på andre markeder i forvejen er i besiddelse af produktionsanlæg, som kunne benyttes til at trænge ind på det pågældende marked. En sådan omfordeling af produktionsanlæggene er mest sandsynlig, hvis de to alternativer er næsten lige rentable inden fusionen.
85. Kommissionen vil nøje undersøge de tidligere forhold inden for sektoren, når den vurderer adgangsbarriererne. Det er ikke sandsynligt, at Kommissionen vil finde adgangsbarrierer inden for en sektor, hvor der ofte tidligere med succes er kommet nye virksomheder på markedet. På den anden side vil ny tilgang til markedet antagelig være mindre sandsynlig i fremtiden, hvis tidligere forsøg på at komme ind på markedet er mislykkedes, måske på grund af de eksisterende virksomheders afskrækkende adfærd.
86. Det bør ikke kun være sandsynligt, at der kommer nye virksomheder på markedet, det skal også ske hurtigt og i tilstrækkeligt omfang. Når Kommissionen vurderer, om det vil ske hurtigt, undersøger den, om udnyttelse af markedsstyrke vil kunne forhindres tilstrækkelig hurtigt og vedvarende af den potentielle nye tilgang af virksomheder. Hvilken periode der er rimelig, afhænger af markedets karakteristika og dynamik og de potentielt nye virksomheders specifikke muligheder⁽⁴⁵⁾. Hvis virksomhedstilgangen ikke er tilstrækkelig omfattende, er det ikke sandsynligt, at

den vil begrænse de eksisterende virksomheders handlefrihed og hindre, at fusionen får konkurrencebegrænsende virkninger. For eksempel vil det ikke nødvendigvis udgøre et realistisk pres, hvis der kommer nye virksomheder ind i en markedsniche. Truslen om ny tilgang skal også være tilstrækkelig til at afskrække fusionsparterne fra at forhøje priserne.

VI. EFFEKTIVITETSGEVINSTER

87. Kommissionen ser positivt på strukturændringer i erhvervslivet i form af fusioner, som den anser for at tilgodese behovet for en dynamisk konkurrence og være egnet til at forøge den europæiske industris konkurrenceevne, forbedre vækstbetingelserne og højne levestandarden i Fællesskabet⁽⁴⁶⁾. Ved vurderingen af horisontale fusioner tager Kommissionen derfor hensyn til udviklingen i det tekniske eller økonomiske fremskridt, for så vidt som dette er til fordel for forbrugerne, og det ikke udgør en hindring for konkurrencen⁽⁴⁷⁾.
88. Kommissionen undersøger ved sin samlede vurdering af fusionen alle underbyggede påstande om effektivitetsgevinster. Den kan fastslå, at fusionen som følge af de effektivitetsgevinster, den medfører, ikke skaber eller styrker en dominerende stilling, som bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt. Dette er tilfældet, når Kommissionen på grundlag af tilstrækkelige beviser kan konkludere, at de effektivitetsgevinster, som fusionen medfører, vil kunne øge den fusionerede virksomheds incitament til at deltage aktivt i konkurrencen til fordel for forbrugerne, fordi de opvejer de konkurrencemæssige virkninger, som fusionen ellers kunne få. Af hensyn til forbrugerne må det sikres, at den fusionerede virksomhed vil have tilstrækkelige incitamenter til ikke blot at udnytte de effektivitetsgevinster, som fusionen direkte medfører, men også at bestræbe sig på til stadighed at forbedre effektiviteten. Dette forudsætter et tilstrækkeligt konkurrencemæssigt pres fra de resterende virksomheders side og fra potentiel virksomhedstilgang til markedet.
89. Det er mest sandsynligt, at effektivitetsgevinsterne vil udgøre en forskel, når de er betydelige, og de konkurrencebegrænsende virkninger, der ellers kunne opstå, er små. Jo større disse mulige negative virkninger for konkurrencen er, jo mere må Kommissionen sikre sig, at de påståede effektivitetsgevinster er betydelige, realistiske og til direkte fordel for forbrugerne. Det er ikke sandsynligt, at en markedsstilling, der nærmer sig et monopol, kan erklæres forenelig med fællesmarkedet ud fra effektivitets-hensyn.
90. For at Kommissionen kan nå frem til den konklusion, at en fusion som følge af effektivitetsgevinster ikke skaber eller styrker en dominerende stilling, der bevirker at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, må gevinsterne være til direkte fordel for forbrugerne, ligesom de skal være fusions-specifikke, betydelige, hurtigt opnåelige og verificerbare.

91. Effektivitetsgevinsterne bør direkte gavne forbrugerne på de relevante markeder, hvor det ellers er sandsynligt, at fusionen skaber eller styrker en dominerende stilling, som bevirker, at konkurrencen hæmmes betydeligt. Da det er nødvendigt at påvise, om effektivitetsgevinsterne kommer forbrugerne til gode, vil omkostningsbesparelser, der medfører en reduktion i de variable eller marginale omkostninger, sandsynligvis være mere relevante for vurderingen af effektivitetsgevinsterne end en reduktion i de faste omkostninger, da det er mest sandsynligt, at de førstnævnte medfører lavere forbrugerpriser.
92. Effektivitetsgevinster, der medfører nye eller forbedrede produkter eller tjenester, kan også være til direkte fordel for forbrugerne. For eksempel kan et joint venture-selskab, der oprettes til udvikling af et nyt produkt, medføre den type effektivitetsgevinster, som Kommissionen kan tage i betragtning.
93. Effektivitetsgevinster er fusionspecifikke, når de er en direkte følge af fusionen. I denne forbindelse koncentrerer Kommissionen sig ikke om rent teoretiske, men realistiske og opnåelige alternativer. Kommissionen tager især hensyn til fast erhvervspraksis og fusionsparternes respektive muligheder. Kommissionen betragter heller ikke omkostningsbesparelser, der skyldes en konkurrenceskadelig nedskæring af produktionen, som effektivitetsgevinster.
94. Effektivitetsgevinsterne skal være påviselige, så Kommissionen kan være rimelig sikker på, at de kan realiseres. Jo længere ud i fremtiden effektivitetsgevinsterne projekteres, jo mindre vægt kan Kommissionen lægge på, at de realiseres⁽⁴⁸⁾. Kommissionen skal også være i stand til at vurdere, om effektivitetsgevinsterne er store nok til at opveje en fusions potentielle skadelige virkninger for forbrugerne. Hvis det er rimeligt muligt, skal effektivitetsgevinsterne derfor opgøres talmæssigt. For at efterprøve, om omkostningsbesparelser direkte vil komme forbrugerne til gode, vil reduktionen af de variable eller marginale omkostninger som nævnt ovenfor sandsynligvis være mere relevante for analysen end reduktionen af de faste omkostninger. På tilsvarende måde er det mere sandsynligt, at Kommissionen tager hensyn til påviselige effektivitetsgevinster, der medfører nye eller bedre produkter, som direkte er til fordel for forbrugerne, end til rene påstande herom.
95. De fleste af de relevante oplysninger, som kan sætte Kommissionen i stand til at vurdere, om fusionen medfører den type effektivitetsgevinster, der betyder, at den kan godkendes, er udelukkende i fusionsparternes besiddelse. De anmeldende parter har derfor pligt til i god tid at meddele alle de relevante oplysninger, der er nødvendige for at påvise, at effektivitetsgevinsterne er fusionspecifikke, betydelige, hurtigt opnåelige og verificerbare. Det er også op til anmeldende parter at levere de nødvendige beviser for at kunne vise, hvorfor effektivitets-

gevinsterne vil opveje de negative virkninger for konkurrencen, som fusionen ellers kunne medføre, og derfor direkte gavner forbrugerne.

VII. NØDLIDENDE VIRKSOMHED

96. Kommissionen kan beslutte, at en fusion, der skaber eller styrker en dominerende stilling, alligevel er forenelig med fællesmarkedet, hvis den ene af parterne er en nødlidende virksomhed, der overtages af en anden. Det grundlæggende krav er, at den forringede konkurrencestruktur efter fusionens gennemførelse ikke kan siges at være forårsaget af fusionen⁽⁴⁹⁾.
97. Kommissionen betragter følgende tre kriterier som relevante for anvendelse af »nødlidende virksomhed forsvarret«. For det første at den overtagne virksomhed i nær fremtid ville blive tvunget ud af markedet på grund af finansielle vanskeligheder, hvis ikke den blev overtaget af en anden virksomhed. For det andet at der ikke findes en mindre konkurrenceskadelig overtagelse som alternativ til den anmeldte fusion. For det tredje at den nødlidende virksomheds aktiver uvægerligt ville forlade markedet, hvis ikke fusionen gennemførtes. Under sådanne omstændigheder kan fusionen blive anset for ikke at skabe eller styrke en dominerende stilling, der bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt inden for fællesmarkedet, hvis det forhold, at den nødlidende virksomhed enten forsvandt⁽⁵⁰⁾ eller blev overtaget af en anden potentiel køber⁽⁵¹⁾, også ville medføre etablering eller styrkelse af en dominerende stilling.
98. Det er op til de anmeldende parter at vise, at ovennævnte tre kriterier er opfyldt, og at den forværrede konkurrencestruktur efter fusionens gennemførelse ikke skyldes fusionen.

VIII. OPFORDRING TIL BEMÆRKNINGER

99. Den igangværende offentlige høring er led i en mere omfattende proces med revision, ændring og afklaring af fusionsforordningens indhold og anvendelse. Interesserede parter opfordres til at fremsætte deres bemærkninger til det foreliggende udkast til meddelelse. Bemærkningerne bør være Kommissionen i hænde senest den 31. marts 2003.

Postadresse:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence
Horizontale retningslinjer
B-1049 Bruxelles

E-post: COMP-MTF-horizontal-guidelines@cec.eu.int

- (¹) EFT L 395 af 30.12.1989, s. 1; berigtiget i EFT L 257 af 21.9.1990, s. 13. Forordningen blev ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1310/97 af 30. juni 1997 (EFT L 180 af 9.7.1997, s. 1), berigtiget i EFT L 40 af 13.2.1998, s. 17 og i EFT L 199 af 26.7.1997, s. 69.
- (²) Udtrykket »fusion« i fusionsforordningen omfatter forskellige typer transaktioner, såsom fusioner, erhvervelse af kontrol, virksomhedsovertagelser og bestemte typer joint ventures. I resten af denne meddelelse omfatter udtrykket »fusion« derfor alle ovennævnte typer transaktioner, medmindre andet er udtrykkeligt anført.
- (³) Denne meddelelse omfatter ikke vurderingen af en fusions virkninger for konkurrenceforholdene på andre markeder, herunder vertikale virkninger og konglomeratsvirkninger. Den omfatter heller ikke vurdering af virkningerne af et joint venture, som omhandlet i fusionsforordningens artikel 2, stk. 4.
- (⁴) EFT C 372 af 9.12.1997, s. 5.
- (⁵) Jf. afsnittene om en fusion med en potentielt ny virksomhed, om en fusion, der øger fusionsparternes købermagt, og om konkursargumentet.
- (⁶) I denne meddelelse benyttes udtrykket »højere priser« ofte kort for forhøjede priser, færre valgmuligheder og dårligere kvalitet på varer og tjenester, mindre teknologisk innovation og andre mulige konsekvenser af, at der ikke er en effektiv konkurrence. Udtrykket omfatter også situationer, hvor f.eks. priserne falder mindre eller sandsynligvis vil falde mindre, end det ville være tilfældet uden fusionen.
- (⁷) Et oligopolistisk marked henviser til en markedsstruktur med et begrænset antal større virksomheder. Da en virksomheds adfærd påvirker de samlede markedsvilkår mærkbart, og dermed indirekte hver af de øvrige virksomheders situation, er oligopolistiske virksomheder indbyrdes afhængige.
- (⁸) Med hensyn til beregningen af markedsandele henvises til Kommissionens meddelelse om afgrænsning af det relevante marked i forbindelse med Fællesskabets konkurrenceret (EFT C 372 af 9.12.1997, s. 3, punkt 54-55).
- (⁹) I mange tilfælde vil det i højere grad være markedsdeltagernes og de pågældende kunders nøjagtige karakteristika end markedsdeltagernes andel af den samlede afsætning, der er afgørende for, hvor stærkt et konkurrencemæssigt pres der eksisterer mellem de forskellige markedsdeltagere. Markedsandelene kan under sådanne omstændigheder angive de konkurrencemæssige virkninger for lavt eller for højt.
- (¹⁰) En analyse af tabte og vundne licitationer viser, hvilke udbydere der har deltaget i tilbudsgivningen over en række kundekategorier, og i hvilket omfang de har vundet kontrakten eller er blevet højt placeret i kundernes vurdering af buddene.
- (¹¹) For eksempel har et marked bestående af fem virksomheder med markedsandele på henholdsvis 40 %, 20 %, 15 %, 15 % og 10 % et HHI på 2 550 ($40^2 + 20^2 + 15^2 + 15^2 + 10^2 = 2 550$). HHI varierer fra et tal, der nærmer sig nul (i tilfælde af et atomistisk marked) til 10 000 (når der er tale om et rent monopol). Selv om det er ønskeligt, at alle virksomheder medtages i beregningen, er det ikke alvorligt, hvis der mangler oplysninger om små virksomheder, fordi disse virksomheder ikke påvirker HHI væsentligt.
- (¹²) Det samlede HHI er HHI efter fusionen, beregnet ud fra den antagelse, at de to fusionsparter opretholder deres respektive markedsandele.
- (¹³) I særlige tilfælde kan en fusion også give en virksomhed, der ikke deltog i den anmeldte transaktion, mulighed for at opnå eller styrke en stærk markedsstilling (jf. Kommissionens beslutning af 29. september 1999, IV/M.1383, Exxon/Mobil, betragtning 225-229).
- (¹⁴) Sag T-221/95, Endemol/Kommissionen, Sml. 1999 II, s. 1299, præmis 134 og sag T-102/96, Gencor/Kommissionen, Sml. 1999 II, s. 753, præmis 205; sag IV/M.890, Blokker/Toys 'R' Us (EFT L 316 af 25.11.1998, s. 1, nr. 74).
- (¹⁵) Jf. f.eks. sag IV/M.1221, Rewe/Meinl (EFT L 274 af 23.10.1999, s. 1, nr. 28). Jf. også sag C-250/92, Gottrup-Klim, Sml. 1994 I, s. 5641, præmis 48.
- (¹⁶) Stordriftsfordele opnås ved at sprede de faste omkostninger over en større produktion eller et bredere produktsortiment.
- (¹⁷) Jf. f.eks. sag T-102/96, Endemol/Kommissionen, Sml. 1999 II, s. 753, præmis 167.
- (¹⁸) Jf. f.eks. sag T-22/97, Kesko/Kommissionen, Sml. 1999 II, s. 3775, præmis 141 ff.
- (¹⁹) Jf. f.eks. sag COMP/M.2097, SCA/Metsä Tissue (EFT L 57 af 27.2.2002, s. 1, nr. 147).
- (²⁰) Sag COMP/M.2033, Metso/Svedala, 2001, endnu ikke offentliggjort, nr. 195.
- (²¹) Sag IV/M.603, Crown Cork & Seal/Carnaud/MetalBox (EFT L 75 af 23.3.1996, s. 38, nr. 66 ff).
- (²²) Sag T-156/98, RJB Mining/Kommissionen, Sml. 2001 II, s. 337.
- (²³) Jf. f.eks. sag IV/M.623, Kimberly-Clark/Scott (EFT L 183 af 23.7.1996, s. 1).
- (²⁴) Jf. f.eks. sag M.430, Procter & Gamble/VP Schickedanz (II) (EFT L 354 af 31.12.1994, s. 32) og sag T-290/94, Kaysersberg/Kommissionen, Sml. 1997 II, s. 2137, præmis 153.
- (²⁵) Sag T-310/01, Schneider/Kommissionen, Sml. 2002 II, s. 000, præmis 418; sag IV/M.1628, TotalFina/Elf Aquitaine (EFT L 143 af 29.5.2001, s. 1); sag COMP/M.2097, SCA/Metsä Tissue (EFT L 57 af 27.2.2001, s. 1, nr. 94-108).
- (²⁶) Sag IV/M.877, Boeing/McDonnell Douglas (EFT L 336 af 8.12.1997, s. 16, nr. 58 ff).
- (²⁷) Jf. f.eks. sag COMP/M.2817, Barilla/BPS/Kamps, nr. 34; sag COMP/M.1672, Volvo/Scania (EFT L 143 af 29.5.2001, nr. 148).

- (28) Selv om der på de fleste markeder er en vis produktdifferentiering, findes der markeder, hvor produkterne er forholdsvis homogene. Produkterne er forholdsvis homogene, hvis kunderne betragter en virksomheds produkter som tilstrækkelig gode substitutter for en anden virksomheds produkter.
- (29) Der kan være tale om forskellige typer produktdifferentiering. Differentieringen kan bero på afdelingers eller forretningers geografiske beliggenhed. F.eks. er beliggenheden af betydning for detailsalg, banker, rejsebureauer eller benzinstationer. Differentiering kan også bero på mærkeimage, tekniske specifikationer, kvalitet eller serviceniveau. Reklamevirksomheden på et marked kan være en indikator for virksomhedernes bestræbelser på at differentiere deres produkter. I forbindelse med andre produkter kan det være nødvendigt for kunderne at afholde en række omkostninger for at skifte til en konkurrents produkt.
- (30) Forøgelsen af markedsconcentrationen, som målt ved HHI, kan beregnes uafhængigt af den samlede markedsconcentration ved at fordoble produktet af fusionsparternes markedsandele. For eksempel vil en fusion mellem virksomheder med en markedsandel på henholdsvis 30 % og 15 % forøge HHI med 900 ($30 \times 15 \times 2 = 900$). Denne metode kan forklares således: Før fusionen bidrager fusionsparternes markedsandele hver især til HHI med deres kvadrater: $(a)^2 + (b)^2$. Efter fusionen bidrager de med kvadratet på deres sum: $(a + b)^2$, hvilket svarer til $(a)^2 + (b)^2 + 2ab$. Forhøjelsen af HHI angives derfor ved $2ab$.
- (31) Krydselasticiteten er et mål for, hvor meget den efterspurgte mængde af et produkt ændrer sig som følge af en ændring i prisen på et andet produkt, alt andet lige. Priselasticiteten er et mål for, hvor stærkt efterspørgslen efter et produkt ændrer sig som følge af ændringer i samme produkts pris.
- (32) Afledningsandel («diversion ratio») er et mål for den andel af salget af et produkt, der overtages af et andet produkt i tilfælde af en prisstigning.
- (33) Sag COMP/M.1693: Alcoa/Reynolds.
- (34) Sag T-102/96, Gencor/Kommissionen, Sml. 1999 II, s.-753, præmis 277; sag T-342/99, Airtours/Kommissionen, Sml. 2002 II, s. 000, præmis 61.
- (35) Dette kan være tilfældet, hvis oligopolvirksomhederne koncentrerede deres salg på forskellige områder af historiske årsager.
- (36) Sag T-342/99, Airtours/Kommissionen, Sml. 2002 II, s. 000, præmis 62.
- (37) Sag T-102/96, Gencor/Kommissionen, Sml. 1999 II, s. 753, præmis 222.
- (38) Jf. sag T-102/96, Gencor/Kommissionen, Sml. 1999 II, s. 753, præmis 281.
- (39) For eksempel er markedet for spilkonsoller præget af stærke netværkseffekter. Den enkelte forbruger ønsker at købe den spilkonsol, der er mest populær blandt andre brugere, fordi det antal spil, der er udviklet til den bestemte konsol, sandsynligvis vil være større, og der ville være flere andre brugere at udveksle spil med.
- (40) Jf. f.eks. sag IV/M.1681, Akzo Nobel/Hoechst Roussel Vet, nr. 64.
- (41) Jf. f.eks. sag IV/M.1882, Pirelli/BICC, nr. 77-80.
- (42) Sag IV/M.1313, Danish Crown/Vestjyske Slagterier (EFT 20 af 25.1.2000, s. 1, nr. 171-173).
- (43) Sag IV/M.1225, Enso/Stora (EFT L 254 af 29.9.1999, s. 9, nr. 89).
- (44) Sag IV/M.1225, Enso/Stora (EFT L 254 af 29.9.1999, s. 9, nr. 95-96).
- (45) Jf. f.eks. sag COMP/M.1693, Alcoa/Reynolds (EFT L 58 af 28.2.2002, s. 25, nr. 31-32 og 38).
- (46) Jf. betragtning nr. 4 i fusionsforordningen.
- (47) Jf. artikel 2, stk. 1, litra b) i fusionsforordningen.
- (48) Fordele ved fremtidsprojekterede effektivitetsgevinster skal diskonteres med tiden. I de fleste tilfælde skyldes dette til dels følgende: jo længere ude i fremtiden effektivitetsgevinsterne forventes, jo mindre sandsynligt er det for Kommissionen, at de realiseres.
- (49) Sag C-68/94, Frankrig/Kommissionen, Sml. 1998 I, s. 1375, præmis 110.
- (50) Sag C-68/94, Frankrig/Kommissionen, Sml. 1998 I, s. 1375, præmis 117-120.
- (51) Sag M.2810, Deloitte & Touche/Andersen UK; M.2816, Ernst & Young France/Andersen France; M.2824 Ernst & Young/Andersen Germany.
-

Liste over standarder og specifikationer for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester samt dertilhørende faciliteter og tjenester

(Foreløbig udgave)

(2002/C 331/04)

(EØS-relevant tekst)

FORKLARENDE BEMÆRKNINGER TIL DEN FORELØBIGE UDGAVE AF LISTEN OVER STANDARDER OG/ELLER SPECIFIKATIONER FOR ELEKTRONISKE KOMMUNIKATIONSNET OG -TJENESTER SAMT DERTILHØRENDE FACILITETER OG TJENESTER

Artikel 5, stk. 1, i direktiv 90/387/EØF ⁽¹⁾, ændret ved direktiv 97/51/EF og artikel 17 i rammedirektiv 2002/21/EF ⁽²⁾, fastsætter, at Kommissionen udarbejder og offentliggør i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* en liste over standarder og/eller specifikationer, som skal danne grundlag for at fremme et harmoniseret udbud af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester og dertil hørende faciliteter og tjenester (artikel 17, stk. 1) for at sikre interoperabilitet mellem tjenester og øge brugernes valgmuligheder (artikel 17, stk. 2) ⁽³⁾.

Nærværende liste erstatter den tidligere liste over ONP-egnedede standarder (sjette udgave), der blev offentliggjort den 7. november 1998 ⁽⁴⁾ i henhold til ONP-direktivet. Forpligtelserne i henhold til de nuværende lovrammer gælder fortsat, indtil de nye rammebestemmelser anvendes fra den 25. juli 2003 i overensstemmelse med artikel 28 i rammedirektivet.

De nye rammebestemmelser indebærer en række ændringer. Alle elektroniske kommunikationsnet, -tjenester og dertil hørende tjenester er nu omfattet af bestemmelserne. Listen over standarder må ændres tilsvarende. De vigtigste ændringer i denne udgave set i forhold til den sjette udgave af listen over ONP-egnedede standarder fra 1998 er:

- En række standarder er udgået af listen over ONP-egnedede standarder. De fleste af de standarder, der er forbundet med henstilling 92/382/EØF om pakkekoblede datatjenester og henstilling 92/383/EØF om ISDN, er udgået af listen.
- Der er tilføjet en række nye standarder til listen, navnlig i et nyt kapitel om radio- og tv-sendenet.

Der er tale om en liste over udvalgte standarder inden for de berørte områder. Rammedirektivets artikel 17, stk. 2, fastsætter, at så længe der ikke er offentliggjort standarder og/eller specifikationer på listen, tilskynder medlemsstaterne til anvendelse af standarder og/eller specifikationer, der er vedtaget af de europæiske standardiseringsorganisationer, og hvis sådanne standarder og/eller specifikationer ikke foreligger, tilskynder medlemsstaterne til anvendelse af internationale standarder eller rekommandationer, som er vedtaget af Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU), Den Internationale Standardiseringsorganisation (ISO) eller Den Internationale Elektrotekniske Kommission (IEC) ⁽⁵⁾.

FORORD

1. Generelt

I henhold til artikel 5, stk. 1, i direktiv 90/387/EØF offentliggør Kommissionen en liste over standarder for harmoni-

serede tekniske grænseflader og/eller tjenestefaciliteter som led i tilrådighedsstillelsen af åbne net (ONP). I henhold til artikel 17, stk. 1, i rammedirektivet udarbejder og offentliggør Kommissionen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* en liste over standarder og/eller specifikationer, som skal danne grundlag for at fremme et harmoniseret udbud af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester og dertilhørende faciliteter og tjenester.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 90/387/EØF af 28. juni 1990 om oprettelse af det indre marked for teletjenester ved gennemførelse af tilrådighedsstillelse af åbne net (ONP) (Open Network Provision — tilrådighedsstillelse af åbne net) (EFT L 192 af 24.7.1990, ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/51/EF (EFT L 295 af 29.10.1997).

⁽²⁾ EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33.

⁽³⁾ En tilsvarende formulering findes i artikel 5, stk. 1, i direktiv 90/387/EØF.

⁽⁴⁾ EFT C 339 af 7.11.1998, s. 6.

⁽⁵⁾ En tilsvarende formulering findes i artikel 5, stk. 2, i direktiv 90/387/EØF.

Forpligtelserne i henhold til de nuværende lovrammer gælder fortsat, indtil de nye rammebestemmelser anvendes fra den 25. juli 2003 i overensstemmelse med artikel 28 i rammedirektivet.

Listen over standarder vil blive revideret jævnlige for at tage højde for ny teknologi og ændringer i markedsforholdene. De berørte parter og interessegrupper opfordres til at kommentere denne foreløbige udgave.

Kommunikationsudvalget ⁽¹⁾ er blevet hørt, for så vidt som listen vedrører artikel 17 i rammedirektivet.

2. Listens opbygning

- Kapitel I: Referenceliste for faste kredsløb ud over det minimumssæt, der er fastlagt i kapitel I i bilaget
- Kapitel II: Netadgang og samtrafik. Nummerportabilitet, operatørforvalg og fast operatørvalg
- Kapitel III: Ubundet adgang til abonnentledninger
- Kapitel IV: Standarder for implementering af forskellige brugertjenester
- Kapitel V: Standarder til gennemførelse af databeskyttelseskrav
- Kapitel VI: Standarder for elektroniske kommunikationsnet bestemt til distribution af digitale radio- og tv-tjenester og dertilhørende faciliteter.

Bilag

Bilaget indeholder til orientering en liste over standarder og/eller specifikationer, som det er obligatorisk at anvende ifølge de gældende direktiver.

- Kapitel I: Referenceliste for det minimumssæt af faste kredsløb, som er anført i bilag II til direktiv 92/44/EØF ⁽²⁾, som ændret ved direktiv 97/51/EF ⁽³⁾, og i fremtiden ved direktiv 2002/22/EF [forsyningspligt-direktivet] ⁽⁴⁾.
- Kapitel II: Tjenestekvalitetsparametre, som fastlagt i bilag III til direktiv 98/10/EF ⁽⁵⁾, ændret ved Kommissionens beslutning 2001/22/EF ⁽⁶⁾ og i fremtiden ved direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet), for operatører med forsyningspligt.

⁽¹⁾ Nedsat i henhold til artikel 22 i rammedirektivet.

⁽²⁾ EFT L 165 af 19.6.1992.

⁽³⁾ EFT L 295 af 29.10.1997, s. 23.

⁽⁴⁾ Artikel 18, stk. 1: »Hvis en national tilsynsmyndighed (...) konstaterer, at der på markedet for udbud af en del af eller hele minimumssættet af faste kredsløb ikke er reel konkurrence, skal den (...) under anvendelse af artikel 17 i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) [pålægge] (...) forpligtelser vedrørende udbud af minimumssættet af faste kredsløb, som anført i den liste over standarder, der offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, samt vedrørende vilkår som anført i bilag VII i dette direktiv for sådant udbud.«

⁽⁵⁾ EFT L 101 af 1.4.1998, s. 24.

⁽⁶⁾ EFT L 5 af 10.1.2001, s. 12.

Når der ikke er angivet noget versionsnummer til standarden, gælder henvisningen i listen altid den version, der er gyldig på det tidspunkt, hvor listen offentliggøres.

Referencer til de ovennævnte direktiver er anført i punkt 7 i dette forord.

3. Listens standarder: status

Der opfordres til, at man følger de standarder, der er opført i kapitel I til VI, men der er ingen retlig forpligtelse til at anvende disse standarder. Artikel 17, stk. 2, i rammedirektivet lyder: »Medlemsstaterne fremmer anvendelse af de i stk. 1 omhandlede standarder og/eller specifikationer i forbindelse med udbud af tjenester, tekniske grænseflader og/eller netfunktioner, i det omfang det er strengt nødvendigt for at sikre interoperabilitet mellem tjenester og øge brugernes valgmuligheder« ⁽⁷⁾.

I overensstemmelse med artikel 17 i rammedirektivet er formålet med denne liste at »danne grundlag for at fremme et harmoniseret udbud af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester og dertil hørende faciliteter og tjenester« (stk. 1) »for at sikre interoperabilitet mellem tjenester og øge brugernes valgmuligheder« (stk. 2). Det bør man holde sig for øje, når man implementerer standarder, som tillader alternativer eller indeholder afsnit, hvis gennemførelse er frivillig.

Artikel 17, stk. 5 og 6, i rammedirektivet lyder: »Mener Kommissionen, at de i stk. 1 omhandlede standarder og/eller specifikationer ikke længere bidrager til udbud af harmoniserede elektroniske kommunikationstjenester, ikke længere opfylder forbrugernes behov eller hæmmer den teknologiske udvikling, skal den (...) fjerne dem fra den i stk. 1 omhandlede liste over standarder og/eller specifikationer.«

4. Tekniske standarder og/eller specifikationer

De fleste af de standarder og specifikationer, der er opført på denne liste, er ETSI-produkter under både den tidligere og den nuværende ETSI-nomenklatur. Ifølge »ETSI-direktiverne« ⁽⁸⁾ defineres disse produkter som følger:

Produkter under den nuværende ETSI-nomenklatur:

ETSI-guide, EG: et ETSI-dokument, der hovedsagelig indeholder informative elementer godkendt til offentliggørelse efter en særlig godkendelsesprocedure (Membership Approval Procedure)

ETSI-standard, ES: et ETSI-dokument, der indeholder normative bestemmelser godkendt til offentliggørelse efter en særlig godkendelsesprocedure (Membership Approval Procedure)

⁽⁷⁾ En tilsvarende formulering findes i artikel 5, stk. 1, i direktiv 90/387/EØF.

⁽⁸⁾ Findes på <http://portal.etsi.org/directives/>

teknisk specifikation fra ETSI, TS: et ETSI-dokument, der indeholder normative bestemmelser godkendt til offentliggørelse af et teknisk udvalg

teknisk rapport fra ETSI, TR: et ETSI-dokument, der hovedsagelig indeholder informative elementer godkendt til offentliggørelse af et teknisk udvalg

europæisk standard (telekommunikationsserien), EN: et ETSI-dokument, der indeholder normative bestemmelser godkendt til offentliggørelse gennem en proces med deltagelse af de nationale standardiseringsorganisationer og/eller nationale ETSI-delegationer, med følgevirkninger for stilstand og gennemførelse i national lovgivning

harmoniseret standard: en europæisk standard (EN) (telekommunikationsserien), som ETSI har fået mandat til at udarbejde fra Europa-Kommissionen i henhold til direktiv 98/48/EF (den seneste ændring af direktiv 83/189/EØF), og som er udarbejdet under hensyntagen til de relevante væsentlige krav i direktivet efter den nye metode. Der er offentliggjort en henvisning til denne standard i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*

særlig rapport, SR: et ETSI-dokument, der indeholder oplysninger, som offentliggøres til referenceformål

Produkter under den tidligere ETSI-nomenklatur:

europæisk telestandard (ETS): et ETSI-dokument, som indeholder normative bestemmelser godkendt til offentliggørelse gennem en proces med deltagelse af de nationale standardiseringsorganisationer og/eller nationale ETSI-delegationer, med følgevirkninger for stilstand og gennemførelse i national lovgivning

teknisk rapport fra ETSI (ETR): et ETSI-dokument, der indeholder informative elementer godkendt til offentliggørelse af et teknisk udvalg.

5. ETSI's tretrinsprocedure for specifikation

Hvor det er relevant, angives det på listen, at standarderne er trin 1-, 2- eller 3-standarder. Dermed henvises til ETSI's tretrinsprocedure for specifikation (se ETR-010).

Trin 1 er en generel tjenestebeskrivelse fra brugerens synspunkt. Trin 2 er en beskrivelse af de nødvendige funktioner og informationsstrømme for den tjeneste, der er beskrevet i trin 1. Trin 3 består i specifikation af signaleringsprotokollen ved brugernettets tilslutningsgrænseflade eller ved gateway'en mellem to offentlige net.

6. De anførte dokumenter kan rekvireres på følgende adresser:

ETSI Publications Office ⁽¹⁾

Postadresse:

F-06921 Sophia Antipolis Cedex
Tlf. (33-4) 92 94 42 41 eller (33-4) 92 94 42 58
Fax (33-4) 93 95 81 33
E-post: publications@etsi.fr
(Websted: <http://www.etsi.fr>)

ITU Sales and Marketing Service (for ITU-T-dokumenter)

Postadresse:

Place des Nations
CH-1211 Genève 20
Tlf. (41-22) 730 61 41 (engelsk),
(41-22) 730 61 42 (fransk),
(41-22) 730 61 43 (spansk)
Fax (41-22) 730 51 94
E-post: sales@itu.int
(Websted: <http://www.itu.int>)

7. Henvisninger til EU-lovgivningen

I listen henvises der til følgende retsakter, der findes på http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/regulatory/index_en.htm:

direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet): Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33)

direktiv 2002/19/EF (adgangsdirektivet): Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7)

direktiv 2002/22/EF (forsyningspligt-direktivet): Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 1)

direktiv 2002/58/EF (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation): Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 27)

direktiv 2002/20/EF (tilladelsesdirektivet): Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 108 af 14.4.2002, s. 21)

⁽¹⁾ ETSI-dokumenter kan også downloades fra følgende adresse: <http://pda.etsi.org/pda/queryform.asp>

henstilling 2000/417/EF: Kommissionens henstilling om adgang til abonnentnet (EFT L 156 af 29.6.2000, s. 44)

forordning (EF) nr. 2887/2000: Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ubundet adgang til abonnentledninger (EFT L 336 af 30.12.2000, s. 4)

direktiv 90/387/EØF: Rådets direktiv om oprettelse af det indre marked for teletjenester ved gennemførelse af tilrådgivningsstillelse af åbne net ONP (Open Network Provision - tilrådgivningsstillelse af åbne net) (EFT L 192 af 24.7.1990, s. 1), ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/51/EF om ændring af Rådets direktiv 90/387/EØF og 92/44/EØF med henblik på tilpasning til konkurrenceforhold på telekommunikationsområdet (EFT L 295 af 29.10.1997, s. 23)

direktiv 92/44/EØF: Rådets direktiv om etablering af ONP-vilkår for faste kredsløb (EFT L 165 af 19.6.1992, s. 27), ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/51/EF om ændring af Rådets direktiv 90/387/EØF og 92/44/EØF med henblik på tilpasning til konkurrenceforhold på telekommunikationsområdet (EFT L 295 af 29.10.1997, s. 23), ændret ved Kommissionens beslutning af 7. januar 1998 om ændring af bilag II til Rådets direktiv 92/44/EØF (EFT L 14 af 20.1.1998, s. 27)

direktiv 95/47/EF (direktivet om tv-standarder): Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om standarder for transmission af tv-signaler (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 51)

direktiv 97/33/EF: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samtrafik på teleområdet med henblik på at sikre forsyningspligtigheder og interoperabilitet ved anvendelse af ONP-principperne (EFT L 199 af 26.7.1997, s. 32)

direktiv 97/51/EF: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 90/387/EØF og 92/44/EØF med henblik på tilpasning til konkurrenceforhold på telekommunikationsområdet (EFT L 295 af 29.10.1997, s. 23)

direktiv 98/10/EF: Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten og om udbud af forsyningspligtigheder på teleområdet under konkurrenceforhold (EFT L 101 af 1.4.1998, s. 24), ændret ved Kommissionens beslutning af 22. december 2000 om ændring af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/10/EF (EFT L 5 af 10.1.2001, s. 12).

Den aktuelle liste vedrører standarder for telekommunikationsnet samt radio- og tv-sendenet og dertil hørende faciliteter. Den tilsidesætter ikke bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse ⁽¹⁾, eller lister over standarder, der er offentliggjort i medfør af dette direktiv.

⁽¹⁾ EFT L 91 af 7.4.1999, s. 10.

LISTE OVER STANDARDER OG SPECIFIKATIONER FOR ELEKTRONISKE KOMMUNIKATIONSNET OG -TJENESTER
SAMT DERTILHØRENDE FACILITETER OG TJENESTER

Formålet med at offentliggøre standarder i denne liste er at opnå harmoniserede elektroniske kommunikationstjenester til gavn for brugere i hele EU, at sikre interoperabilitet og at støtte gennemførelsen af det nuværende og det fremtidige regelsæt. Hvad angår valget af standarder, er det overordnede princip at inkludere standarder, der er nøje knyttet til bestemmelserne i direktiverne.

KAPITEL I

Referenceliste for faste kredsløb ud over det minimumssæt, der er fastlagt i kapitel I i bilaget

De tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner, der er medtaget i dette kapitel, omfatter de elementer, der er opstillet i bilag III til direktiv 92/44/EØF.

DIGITAL

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
N x 64 kbit/s	— ETSI EN 300 766	Bestemmelser om tilslutning og netgrænsefladebeskrivelse

Bemærkninger: ETSI EN 300 766 specificerer tilslutningskarakteristika og netgrænsefladeudformning for n X 64 kbit/s digitale ubegrænsede faste kredsløb med oktetingtet ved en struktureret 2 048 kbit/s grænseflade i en eller begge ender.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
34 368 kbit/s — E3	— ETSI EN 300 686 — ETSI EN 300 687	Netgrænsefladebeskrivelse Bestemmelser om tilslutning

Bemærkninger: E3 er markedsbetegnelsen for denne type faste kredsløb. Den tilhørende standard for terminaludstyr er ETSI 300 689. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er beskrevet i ETSI TBR 24.

139 264 kbit/s — E4	— ETSI EN 300 686 — ETSI EN 300 688	Netgrænsefladebeskrivelse Bestemmelser om tilslutning
---------------------	--	--

Bemærkninger: E4 er markedsbetegnelsen for denne type faste kredsløb. Den tilhørende standard for terminaludstyr er ETSI 300 690. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er beskrevet i ETSI TBR 25.

SDH VC-baseret båndbredde på digitale faste kredsløb	— ETSI EN 301 164 — ETSI EN 301 165	Bestemmelser om tilslutning Bestemmelser om tilslutning
--	--	--

Bemærkninger: ETSI EN 301 164 fastsætter de tekniske krav i forbindelse med virtuelle SDH-tilslutninger til faste kredsløb, dvs. VC-4, VC-3, VC-2 og VC12. ETSI EN 301 165 definerer de funktioner, der er relevante for grænsefladen mellem SDH-udstyrede faste kredsløb og STM-1 (155 520 kbit/s) i både elektrisk og optisk form samt STM-4 (622 080 kbit/s) i optisk form.

KAPITEL II

Standarder for netadgang og samtrafik. Nummerportabilitet, operatørforvalg og fast operatørvalg

SAMTRAFIK MELLEM NET

Dette afsnit indeholder standarder for samtrafik mellem koblede net, herunder samtrafik mellem intelligente net. De opstillede standarder for samtrafik er baseret på Signalsystem 7 (SS7).

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
ISUP	— ETSI EN 300 356-1 til 12 — ETSI EN 300 356-14 til 20 — ETSI EN 300 356-21	Version 3 og 4 Version 3 og 4 Version 4
SCCP	— ETSI EN 300 009-1	
MTP (message transfer part)	— ETSI EN 300 008-1	

Bemærkninger: ISUP er brugerdelen af Signalsystem 7 (SS7). SS7 tilvejebringer fælleskanalsignaler (common channel signalling) til anvendelse i kredsløbskoblede net: PSTN, ISDN og GSM. ISUP blev oprindeligt udviklet som en international grænseflade, men kan også anvendes til samtrafik mellem forskellige operatørers net i samme land. ISUP anvender trin 1- til 3-protokollerne (MTP) og kan også anvende SCCP. Der er forskellige versioner af ETSI-standarderne for ISUP. ISUP version 2 er specificeret i ETS 300 356-serien og i ETS 300 344. MTP-standarderne ETSI EN 300 008-1 er udviklet til international samtrafik.

Anvendelse af ISUP version 3 til ISDN-GSM signalgrænsefladen	— ETSI EN 302 646-1 til 4	
--	---------------------------	--

Bemærkninger: EN 302 646 indeholder ændringer til ISUP version 2 med henblik på samtrafik mellem ISDN og GSM.

TCAP	— ETSI ETS 300 287-1 til 3	
MAP	— ETSI TS 100 974 — ETSI TS 129 002	Fase 2+, udgaverne 1996-1998 Fase 2+, udgave 1999 og udgave 4 og 5

Bemærkninger: MAP er brugerdelen af Signalsystem 7 (SS7) til håndtering af roaming i et GSM-net. MAP anvender SS7-protokollerne MTP, SCCP og TCAP.

INAP	— ETSI EN 301 140-serien — ETSI EN 301 193-serien — ETSI EN 301 039-serien	Capability Set 2 (CS2) Capability Set 3 (CS3) Capability Set 4 (CS4)
------	--	--

Bemærkninger: INAP er brugerdelen af Signalsystem 7 (SS7) til samtrafik mellem intelligente net. INAP anvender SS7-protokollerne MTP, SCCP og TCAP. Der foreligger forskellige versioner af Capability Set fra ETSI.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Tjenestekvalitetsparametre: definitioner og målemetoder	— ETSI TR 101 949	

Bemærkninger: ETSI TR 101 949 indeholder harmoniserede definitioner og målemetoder for en række tjenestekvalitetsparametre, der vedrører samtrafik mellem offentlige net. De offentlige net omfatter både faste net og mobilnet.

ADGANG FOR TJENESTEUDBYDERE

Dette afsnit indeholder standarder for adgang til net ved andre punkter end de nettermineringspunkter, som tilbydes til hovedparten af slutbrugerne.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Tjenesteudbyderes adgangskrav	— ETSI EG 201 722 — ETSI EG 201 897	

Bemærkninger: ETSI EG 201 722 indeholder det første sæt adgangskrav, som tjenesteudbydere har, når de leverer tjenester via et eller flere offentlige telenet, navnlig faste offentlige koblede telefonnet (PSTN) og tjenesteintegrerede digitale net (ISDN).

ETSI EG 201 897 indeholder det andet sæt netadgangskrav, som tjenesteudbydere har, når de leverer tjenester, herunder mobile, trådløse og faste tjenester, via et eller flere offentlige telenet.

Netoperatørens krav i forbindelse med tjenesteudbyderes adgang	— ETSI EG 201 807	
--	-------------------	--

Bemærkninger: ETSI EG 201 807 indeholder det første sæt krav, som operatører af offentlige net har, når de giver tjenesteudbydere adgang, for at kunne sikre netintegritet, sikkerhed og andre aspekter såsom mekanismer til takstfastsættelse og fakturering.

Udvikling af standarder til støtte for åbne grænseflader mellem net og adgang for tjenesteudbydere	— ETSI EG 201 916	
--	-------------------	--

Bemærkninger: ETSI EG 201 916 indeholder oplysninger, der gør det muligt for tjenesteudbydere og netoperatører at finde frem til og sammenligne standardiserede faciliteter, der foreligger i offentliggjorte ETSI-protokoller med henblik på at støtte indførelsen af nye tjenester.

NUMMERPORTABILITET, OPERATØRFORVALG OG FAST OPERATØRVALG

De tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner, der anføres i dette afsnit, er baseret på artikel 19 i forsyningspligtdirektivet om nummerportabilitet mellem operatører, operatørforvalg og fast operatørvalg.

Nummerportabilitet i faste offentlige net

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Overordnet beskrivelse af nummerportabilitet	— ETSI TR 101 119	
Den overordnede netarkitektur og løsninger som grundlag for nummerportabilitet	— ETSI TR 101 118	
Vejledning i valg af netløsninger	— ETSI TR 101 697	
Administrativ støtte for nummerportabilitet	— ETSI TR 101 698	
Nummerering og adressering i forbindelse med nummerportabilitet	— ETSI TR 101 122	

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Signaleringskrav som grundlag for nummerportabilitet	— ETSI TR 102 081	
SS7 ISUP: Udvidelser for at give mulighed for nummerportabilitet	— ETSI EN 302 097	
Intelligente net (IN) og »Intelligence Support« med henblik på nummerportabilitet	— ETSI EG 201 367	
Nummerportabilitet for fælleseuropæiske tjenester	— ETSI TR 101 073	

Bemærkninger: ETSI-dokumenterne omfatter geografiske såvel som ikke-geografiske numre. Der findes forskellige løsninger på nummerportabilitet. IN-løsninger kan give høj funktionalitet med rimelig høj transmissions- eller trafikbehandlingskapacitet. Alt afhængigt af kravene til nummerportabilitet kan der også anvendes andre løsninger med lavere funktionalitet.

Nummerportabilitet i offentlige mobilnet

Mulighed for mobilnummerportabilitet — tjeneste beskrivelse	— ETSI EN 301 715	Trin 1
Mulighed for mobilnummerportabilitet — teknisk udførelse	— ETSI EN 301 716	Trin 2

Bemærkninger: ETSI har udarbejdet TR 101 621 »Consequences of mobile number portability on the PSTN/ISDN and synergy between geographic and mobile number portability« (følgerne af mobilnummerportabilitet for PSTN/ISDN og samspil mellem geografisk nummerportabilitet og mobilnummerportabilitet).

Operatørforvalg og fast operatørvalg

Rapport om operatørforvalg	— ETSI TR 101 092	
----------------------------	-------------------	--

Bemærkninger: ETSI TR 101 092 opstiller væsentlige krav og dertil knyttede netegenskaber i forbindelse med indførelse af operatørforvalg og fast operatørvalg. En række mulige metoder er blevet undersøgt og konsekvensvurderet. ITU-T E.164 (supplement 1) sammenfatter de mulige metoder til operatørvalg og netidentifikation på det offentlige net.

KAPITEL III

Ubundet adgang til abonnentledninger

De tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner, der er anført i dette afsnit, vedrører ubundet adgang til abonnentledninger i henhold til henstilling 2000/417/EF og forordning (EF) nr. 2887/2000 om ubundet adgang til abonnentledninger.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Frekvensplanlægning for metalaccessnet	— ETSI TR 101 830-1	

Bemærkninger: ETSI TR 101 830-1 indeholder vejledning om et fælles sprog til specifikation af frekvensplanlægning. Den indeholder et første sæt af definitioner vedrørende frekvensplanlægningsenheder og et beskrivende bibliotek over signaldefinitioner.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Asymmetrisk digital abonnentledning (ADSL)	— ETSI TS 101 388	
Symmetrisk digital abonnentledning, enkeltpar, med høj bitrate (SDSL)	— ETSI TS 101 524	
Digital abonnentledning med høj bitrate (HDSL)	— ETSI TS 101 135	
Digital abonnentledning med meget høj hastighed (VDSL)	— ETSI TS 101 270-1 — ETSI TS 101 270-2	Funktionskrav Transceiver-specifikationer

Bemærkninger: ETSI TS 101 388 svarer til ITU-T rekommandation G.992.1 med tilføjelse af de ændringer, der er beskrevet i specifikationen. Desuden har ITU udarbejdet en alternativ ADSL-løsning i sin rekommandation G.992.2, også kendt som »G.Lite« eller ADSL uden splitter, der er meget nem at installere hos kunden. ETSI er i færd med at udarbejde specifikationer for DSL-splittere i TS 101 952-serien.

KAPITEL IV

Standarder for implementering af forskellige brugertjenester

I dette kapitel anføres de tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner, der er egnede til implementering af forskellige brugertjenester i overensstemmelse med forsyningspligt direktivet.

ANALOG TOTRÅDSGRÆNSEFLADE OG BRUG AF TONER

I henhold til artikel 4 i forsyningspligt direktivet skal medlemsstaterne sikre, at alle rimelige anmodninger om tilslutning til det offentlige telefonnet på et fast sted og om adgang til offentligt tilgængelige telefoni-tjenester på et fast sted efterkommes af mindst én operatør.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Analog grænseflade ved nettermineringspunkter i offentlige telefonnet	— ETSI ES 201 970	

Bemærkninger: Formålet med ES 201 970 er at specificere de fysiske og elektriske egenskaber ved et analogt totrådsnettermineringspunkt, der anvendes til tilslutning af korte og mellemlange kredsløb, og som er særlig egnet til brug for nye netoperatører af offentlige telefonnet.

Netgenererede toner	— ETSI TR 101 041-1	
---------------------	---------------------	--

Bemærkninger: Formålet med ETSI TR 101 041-1 er at gennemgå de forskellige eksisterende toner, der anvendes. Rapporten indeholder anbefalinger om, hvilke toner der er mest egnede med henblik på harmonisering, samt om tonernes tekniske egenskaber.

STANDARDER FOR TJENESTER OG ANDRE FACILITETER FOR HANDICAPPEDE BRUGERE

I henhold til artikel 7 i forsyningspligt direktivet skal medlemsstaterne, hvor det er relevant, træffe særlige foranstaltninger for at sikre, at handicappede brugere har adgang til offentligt tilgængelige telefoni-tjenester, svarende til andre slutbrugeres adgang og til en rimelig pris.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Drifts- og interoperabilitetskrav til linjetermineringsenheder, der fungerer i teksttefontilstand	— ITU-T V.18	

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Grundlæggende brugerkrav og anbefalinger vedrørende teksttelefoni	— ETSI ETR 333	
Retningslinjer for oversættelsestjenester til teksttelefoner	— ETSI TR 101 806	

Bemærkninger: ETSI har offentliggjort EG 202 116 »Guidelines for ICT products and services; design for all« (Retningslinjer for IKT-produkter og -tjenester: design for alle).

NUMMEROPLYSNINGSTJENESTER

I henhold til artikel 5 i forsyningspligt-direktivet skal medlemsstaterne sikre, at mindst én nummeroplysningstjeneste, der omfatter alle abonnenters numre, er tilgængelig for alle brugere.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Sammenkobling af edb-styrede nummeroplysningstjenester	— ITU-T F.510	

Bemærkninger: ITU-T F.510 er udviklet til internationale offentlige nummeroplysningstjenester, men er også egnet som grundlag for sammenkobling mellem nationale nummerdatabaser. ITU-T E.115 anvendes i dag til implementering af internationale offentlige nummeroplysningstjenester.

LOKALISERING AF OPKALD

I henhold til artikel 26, stk. 3, i forsyningspligt-direktivet skal medlemsstaterne sikre, at virksomheder, der driver offentlige telefonnet, i det omfang, det er teknisk muligt, for samtlige opkald til det fælles europæiske alarmnummer (»112«) stiller en lokaliseringsfacilitet til rådighed for de instanser, der varetager nødsituationer. I faste net vil opkaldslokalisering ske ved hjælp af nummervisning (CLIP: Calling Line Identification Presentation).

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Opkaldslokalisering i GSM-net		

Bemærkninger: Kommissionens tjenestegrene er ved at udarbejde en henstilling om implementering af opkaldslokalisering i offentlige telekommunikationsnet, for så vidt angår opkald til nødhjælpstjenester.

EUROPÆISK ADGANGSKODE (3883)

I henhold til artikel 27 i forsyningspligt-direktivet skal medlemsstaterne sikre, at alle virksomheder, der driver offentlige telefonnet, ekspederer samtlige opkald til det europæiske telefonnummerområde.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Dirigering af opkald til tjenester i det europæiske telefonnummerområde	— ETSI EN 301 160	
Forvaltning af det europæiske telefonnummerområde	— ETSI EN 301 161	
Krav vedrørende menneskelige faktorer i forbindelse med det europæiske telefonnummerområde	— ETSI EN 301 104	
Overvejelser vedrørende netmekanismer til takstfastsættelse og indtægtsregnskab for tjenester i det europæiske telefonnummerområde	— ETSI TR 101 617	

Bemærkninger: Ingen.

SUPPLERENDE FACILITETER

I henhold til artikel 29 i forsyningspligt-direktivet skal virksomheder, der driver offentlige telefonnet, understøtte brugen af DTMF-toner og stille nummervisning til rådighed, som anført i bilag I, del B.

DTMF (dual-tone multi-frequency)

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Specifikation af DTMF-systemet	— ETSI ES 201 235-1 — ETSI ES 201 235-3	Del 1 — Generelt Del 3 — Modtagere

Bemærkninger: DTMF-sendere er specificeret i ETSI ES 201 235-2. Specifikationer for DTMF-sendere og -modtagere til brug i terminaludstyr med henblik på »end-to-end«-signalering findes i ETSI ES 201 235-4.

A-nummervisning i offentlige telefonnet

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
A-nummervisning (Calling Line Identification Presentation — CLIP)	— ETSI ETS 300 648	Trin 1
Blokering af A-nummervisning (Calling Line Identification Restriction — CLIR)	— ETSI ETS 300 649	Trin 1
Signaleringsprotokol, der understøtter A-nummervisning	— ETSI EN 300 659-1 — ETSI EN 300 659-2 — ETSI EN 300 659-3	On-hook Off-hook Datalinkmeddelelse og parameterkodning

Bemærkninger: European Telecommunications Platform (ETP) har udarbejdet retningslinjer for A-nummervisning for telefonselskaber og andre organisationer, der sender og modtager oplysninger om A-nummer, samt for terminal- og netudstørsfabrikanter.

Formålet med disse retningslinjer er at sikre, at de offentlige net kan anvende A-nummeroplysninger til netadministrations- og/eller regnskabsformål og kundepleje eller til — i samarbejde med de relevante myndigheder — at ekspedere nødopkald og spore chikanepkald, samt til lignende tjenester og aktiviteter.

A-nummervisning i ISDN-net

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
A-nummervisning (Calling Line Identification Presentation — CLIP)	— ETSI EN 300 089 — ETSI ETS 300 091 — ETSI EN 300 092-1	Trin 1 Trin 2 Trin 3
Blokering af A-nummervisning (Calling Line Identification Restriction — CLIR)	— ETSI EN 300 090 — ETSI ETS 300 091 — ETSI EN 300 093-1	Trin 1 Trin 2 Trin 3

Bemærkninger: Ingen.

A-nummervisning i GSM-net

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
A-nummervisning	— ETSI GTS GSM 02.81	Trin 1
Supplerende tjenester	— ETSI GTS GSM 03.81	Trin 2
	— ETSI EN 300 951	Trin 3

Bemærkninger: Ingen.

KONTROL MED UDGIFTER

I henhold til artikel 10 og bilag I, del A, i forsyningspligtdirektivet skal virksomheder med forsyningspligt tilbyde en række tjenester, der gør det muligt for forbrugerne at overvåge og kontrollere deres udgifter. Da forsyningspligten ikke omfatter ISDN, er der kun opført standarder for tjenester i offentlige koblede telefonnet.

Spærring af udgående opkald

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Spærring af udgående opkald i offentlige telefonnet		

Bemærkninger: CEPT's Handbook ⁽¹⁾, afsnit II, punkt 3.1.2 og 3.1.3, indeholder henstillinger vedrørende spærring af udgående opkald.

KAPITEL V

Standarder til gennemførelse af databeskyttelseskrav

I dette kapitel anføres de tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner, der er egnede til gennemførelse af kravene i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation og forsyningspligtirektivet. For nogle af de faciliteter, der også behandles i forsyningspligtirektivet, er de relevante standarder dog placeret andre steder i listen.

VISNING AF A-NUMMER OG AF TILSLUTTET NUMMER

De tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner, der er anført i denne del, vedrører visning af A-nummer og af tilsluttet nummer i overensstemmelse med kravene i artikel 8 i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Afvisning af anonyme opkald (tjeneste, der afviser ankommende opkald uden A-nummervisning)	— ETSI EN 301 798	

Bemærkninger: ETSI EN 301 798 indeholder en tjenestebeskrivelse af tillægstjenesten »afvisning af anonyme opkald«.

Begrænsning af A-nummervisning for ankommende opkald		
--	--	--

Bemærkninger: Der foreligger ingen standarder.

Begrænsning af visning af tilsluttet nummer		
---	--	--

Bemærkninger: Der foreligger ingen standarder.

⁽¹⁾ Håndbogen kan rekvireres hos ETNO, Avenue Louise/Louizalaan 54, B-1050 Bruxelles/Brussel.

LOKALISERINGSDATA FOR OFFENTLIGE TELEFONTJENESTER

I henhold til artikel 26, stk. 3, i forsyningspligt-direktivet skal medlemsstaterne sikre, at virksomheder, der driver offentlige telefonnet, for samtlige opkald til det fælles europæiske alarmnummer (112) stiller en lokaliseringsfacilitet til rådighed for de instanser, der varetager nødsituationer. I henhold til artikel 9 i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation skal abonnenten have mulighed for ved hjælp af en simpel anordning midlertidigt at forhindre behandling af lokaliseringsdata ved hvert enkelt opkald til nettet eller ved hver enkelt fremføring af kommunikation. I henhold til artikel 10 i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation kan abonnentens midlertidige afvisning suspenderes med henblik på behandling af lokaliseringsdata for organisationer, der tager sig af nødopkald.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Visning af lokaliseringsdata (dataformat)		
Blokering af visning af lokaliseringsdata		

Bemærkninger: Kommissionens tjenestegrene er ved at udarbejde en henstilling om implementering af opkaldslokalisering i offentlige telekommunikationsnet, for så vidt angår opkald til nødhjælpstjenester.

AUTOMATISK VIDERESTILLING

I henhold til artikel 11 i direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation skal medlemsstaterne sikre, at enhver abonnent har mulighed for ved hjælp af en simpel, gebyrfri anordning at forhindre en tredjemand i at foretage automatisk viderestilling til abonnentens terminal.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Tjeneste, der tillader en bruger, som modtager et viderestillet opkald, at annullere viderestilling		

Bemærkninger: Der findes ingen standardiseret tjeneste. Anmodninger om at annullere viderestilling behandles af operatørerne sag for sag.

KAPITEL VI

Standarder for elektroniske kommunikationsnet bestemt til distribution af digitale radio- og tv-tjenester og dertilhørende faciliteter

I dette kapitel anføres de standarder, der er relevante i forbindelse med transmission af radio- og tv-tjenester i overensstemmelse med adgangsdirektivet, forsyningspligt-direktivet og rammedirektivet. Disse direktiver viderefører eller udvider de relevante bestemmelser i direktiv 95/47/EF om standarder for transmission af tv-signaler (herefter omtalt som direktivet om tv-standarder).

INTEROPERABILITET MELLEM FORBRUGER-TV-UDSTYR

I henhold til artikel 3 og artikel 4, litra d), i direktivet om tv-standarde skal tv-apparater være udstyret med mindst ét stik baseret på en åben grænseflade (som bygger på standarder udarbejdet af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation). Dette krav videreføres i ændret form i artikel 24 og bilag VI i forsyningspligtdirektivet.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Åben grænseflade til analoge tv-apparater, f.eks. SCART-stik	— Cenelec EN 50049-1	
Åben grænseflade til digitale tv-apparater, f.eks. fælles grænseflade	— Cenelec EN 50049-1/A1	
Grænseflade til integreret DVB-dekoder	— ETSI TS 102 201	

Bemærkninger: Som det påpeges i betragtning 33 i forsyningspligtdirektivet, udvikler brugerkravene til digitale grænsefladestik og disses funktionalitet sig i takt med den teknologiske udvikling.

ADGANGSSTYRINGSSYSTEMER

I overensstemmelse med artikel 4, litra a), i direktivet om tv-standarde skal forbrugerudstyr kunne dekryptere digitale tv-signaler baseret på den fælles europæiske krypteringsalgoritme samt gengive signaler, der transmitteres ukodet. Samme krav stilles i artikel 24 og bilag VI i forsyningspligtdirektivet.

I henhold til artikel 6, stk. 1, samt bilag I til adgangsdirektivet skal medlemsstaterne sikre, at betingelserne i dette finder anvendelse på adgangsstyring for digitale radio- og tv-tjenester. Disse bestemmelser viderefører de fleste af bestemmelserne i artikel 4 i direktivet om tv-standarde og udvider anvendelsesområdet til at omfatte radiotjenester.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
DVB-SimulCrypt; head-end-arkitektursynkronisering og implementering (DVB-SIM)	— ETSI TS 101 197 — ETSI TS 103 197	
Støtte til brug af kryptering og adgangsstyring i digitale transmissionssystemer (DVB-CS)	— ETSI ETR 289	
Specifikation af fælles grænseflade for adgangsstyring og andre DVB-dekoderanvendelser (DVB-CI) samt en relevant implementeringsvejledning	— Cenelec EN 50221 — Cenelec R206-001	

Bemærkninger: Ingen.

TRANSMISSIONSSYSTEMER

Digital tv-transmission

Artikel 2, litra a), i direktivet om tv-standarder lyder: »For al kabel-, satellit- eller jordbaseret tv-transmission til seere i Fællesskabet gælder følgende: (. . .) hvis transmissionen er 100 % digital, anvendes et transmissionssystem, som bygger på standarder udarbejdet af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation.«

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Rammestruktur, kanalkodning og modulation for 11/12 GHz satellittjenester (DVB-S)	— ETSI EN 300 421	
Implementering af BPSK- modulation (Binary Phase Shift Keying) i DVB-satellit-transmissionssystemer (DVB-S)	— ETSI TR 101 198	
Rammestruktur, kanalkodning og modulation for kabelsystemer (DVB-C)	— ETSI EN 300 429	
Rammestruktur, kanalkodning og modulation for digitalt jordbaseret tv (DVB-T)	— ETSI EN 300 744	
Retningslinjer for implementering af jordbaserede DVB-tjenester; transmissionsaspekter	— ETSI TR 101 190	
Multipunktvideodistributionssystemer: — 10 GHz og derover (DVB-MS) — under 10 GHz (DVB-MC) — baseret på OFDM-modulation (DVB-MT)	— ETSI EN 300 748 — ETSI EN 300 749 — ETSI EN 301 701	
Rammestruktur for synkronisering af SFN-net	— ETSI TS 101 191	
Retningslinjer for MPEG-implementering til brug for MPEG-2-systemer, video og audio i satellit-, kabel- og jordbaserede transmissionssystemer	— ETSI TR 101 154	
Retningslinjer for MPEG-implementering til brug for MPEG-2-systemer, video og audio til bidragsformål	— ETSI TR 102 154	

Bemærkninger: Ingen.

Digital radiotransmission

Dette afsnit indeholder en standard, der er egnet i forbindelse med transmission af digitale radiotjenester.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Digital Audio Broadcasting (DAB) til mobile, bærbare og fast opkoblede modtagere	— ETSI EN 300 401	

Bemærkninger: Ingen.

TJENESTER

I henhold til artikel 18 og artikel 17, stk. 2, i rammedirektivet skal medlemsstaterne fremme interoperabilitet mellem digitale tv-tjenester.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Specifikation for serviceinformation (SI) i DVB (DVB-SI) og to relevante implementeringsvejledninger	— ETSI EN 300 468 — ETSI TR 101 211 — ETSI ETR 162	

Bemærkninger: Ingen.

PROGRAMMERINGSGRÆNSEFLADER FOR APPLIKATIONER (API)

Ifølge artikel 18, stk. 1, litra a), i rammedirektivet skal medlemsstaterne i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 17, stk. 2, tilskynde udbydere af digitale interaktive tv-transmissioner beregnet til udsendelse til offentligheden inden for Fællesskabet på digitale interaktive tv-pladformer, uanset transmissionsform, til at anvende en åben API-grænseflade.

Multimedia Home Platform

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Multimedia Home Platform (MHP), specifikation 1.0	— ETSI TS 101 812	
Multimedia Home Platform (MHP), specifikation 1.1	— ETSI TS 1012 812	

Bemærkninger: Den Europæiske Gruppe vedrørende Digital Tv-transmission (DVB) arbejder videre på den tekniske specifikation af Multimedia Home Platform (MHP). DVB har grupperet MHP-funktionaliteten i tre klasser af profiler: udvidet transmission, interaktiv transmission (begge omfattet af MHP, version 1.0) og internetadgang (omfattet af MPH, version 1.1). ETSI har allerede vedtaget version MHP 1.0.2 og MHP 1.1.

BILAG

Dette bilag indeholder til orientering en liste over standarder og/eller specifikationer, som det er obligatorisk at anvende ifølge de gældende direktiver.

Der er tale om følgende grupper af standarder og specifikationer:

- de standarder for faste kredsløb, som er anført i bilag II til direktiv 92/44/EØF
- de tjenestekvalitetsparametre, der er fastlagt i bilag III til direktiv 98/10/EF, ændret ved Kommissionens beslutning af 22. december 2000 om ændring af bilag III til direktiv 98/10/EF.

KAPITEL I

Referenceliste for faste kredsløb, som er anført i bilag II til direktiv 92/44/EØF

I henhold til artikel 7 i direktiv 92/44/EØF er visse virksomheder forpligtet til at udbyde et minimumssæt af faste kredsløb, som opfylder de tekniske specifikationer, der angives i direktivets bilag II. Når dette direktiv ophæves den 24. juli 2003, videreføres disse forpligtelser i overensstemmelse med artikel 16, stk. 1, i forsyningspligtdirektivet. Forpligtelser vedrørende udbud af minimumssættet af faste kredsløb skal revurderes i overensstemmelse med artikel 16, stk. 3, og artikel 18, stk. 1, i det nævnte direktiv. I henhold til artikel 18, stk. 2, i forsyningspligtdirektivet skal medlemsstaterne trække forpligtelser vedrørende udbud af faste kredsløb tilbage, når der er reel konkurrence på markedet.

ANALOG

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Båndbredde til almindelig talekvalitet (2-tråds)	— ETSI EN 300 448	Bestemmelser om tilslutning og netgrænsefladebeskrivelse

Bemærkninger: Den tilhørende standard for terminaludstyr er ETSI 300 450. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er beskrevet i ETSI TBR 15.

Båndbredde til almindelig talekvalitet (4-tråds)	— ETSI EN 300 451	Bestemmelser om tilslutning og netgrænsefladebeskrivelse
--	-------------------	--

Bemærkninger: Den tilhørende standard for terminaludstyr er ETSI 300 453. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er beskrevet i ETSI TBR 17.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Båndbredde til særlig talekvalitet (2-tråds)	— ETSI EN 300 449	Bestemmelser om tilslutning og netgrænsefladebeskrivelse

Bemærkninger: Den tilhørende standard for terminaludstyr er ETSI 300 450. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er beskrevet i ETSI TBR 15.

Båndbredde til særlig talekvalitet (4-tråds)	— ETSI EN 300 452	Bestemmelser om tilslutning og netgrænsefladebeskrivelse
--	-------------------	--

Bemærkninger: Den tilhørende standard for terminaludstyr er ETSI 300 453. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er beskrevet i ETSI TBR 17.

DIGITAL

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
64 kbit/s	— ETSI EN 300 288 — ETSI EN 300 289	Netgrænsefladebeskrivelse Bestemmelser om tilslutning

Bemærkninger: Den tilhørende standard for terminaludstyr er ETSI 300 290. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er specificeret i ETSI TBR 14 og ændringstillæg A1 hertil.

2 048 kbit/s — E1 (ustrukturert)	— ETSI EN 300 418 — ETSI EN 300 247	Netgrænsefladebeskrivelse Bestemmelser om tilslutning
----------------------------------	--	--

Bemærkninger: E1 er markedsbetegnelsen for denne type faste kredsløb. Den tilhørende standard for terminaludstyr er EN 300 248. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er specificeret i ETSI TBR 12 og ændringstillæg A1 hertil.

2 048 kbit/s — E1 (struktureret)	— ETSI EN 300 418 — ETSI EN 300 419	Netgrænsefladebeskrivelse Bestemmelser om tilslutning
----------------------------------	--	--

Bemærkninger: E1 er markedsbetegnelsen for denne type faste kredsløb. Den tilhørende standard for terminaludstyr er ETSI EN 300 420. Tilslutningskravene for terminaludstyr, der tilsluttes denne type faste kredsløb, er specificeret i ETSI TBR 13.

KAPITEL II

Tjenestekvalitetsparametre

I henhold til artikel 12 i direktiv 98/10/EF om ONP-vilkår for taletelefonitjenesten og om udbud af forsyningspligtigheder på teleområdet under konkurrenceforhold, ændret ved Kommissionens beslutning af 22. december 2000 om ændring af bilag III til direktiv 98/10/EF, skal som minimum organisationer med en stærk markedsposition opbevare ajourførte oplysninger om kvaliteten af deres udbud på grundlag af de parametre, der er fastlagt i bilag III til direktivet. Når dette direktiv ophæves den 24. juli 2003, videreføres denne forpligtelse i henhold til artikel 11 i forsyningspligt-direktivet, ifølge hvilken operatører med forsyningspligt skal offentliggøre fyldestgørende og ajourførte oplysninger om kvalitetsmålinger på forsyningspligtområdet på grundlag af de tjenestekvalitetsparametre, definitioner og målemetoder, der er anført i bilag III til direktivet.

Tekniske grænseflader og/eller tjenestefunktioner	Reference	Bemærkninger
Tjenestekvalitetsparametre: definitioner og målemetoder	— ETSI EG 201 769-1	Versionsnummer 1.1.1 (april 2000)

Bemærkninger: Ingen.

STATSSTØTTE — ITALIEN

Støtteforanstaltning C 60/2002 (ex N 747/2001) — »Mindsning af drivhusgasudslip« (Regionen Toscana)

Opfordring til at fremsætte bemærkninger efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2

(2002/C 331/05)

(EØS-relevant tekst)

Ved brev af 2. oktober 2002, der er gengivet på det autentiske sprog efter dette resumé, meddelte Kommissionen Italien, at den havde besluttet at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, over for ovennævnte støtteforanstaltning.

Interesserede parter kan senest en måned efter offentliggørelsen af nærværende resumé og det efterfølgende brev sende deres bemærkninger til de støtteforanstaltninger, over for hvilke Kommissionen indleder proceduren, til:

Europa-Kommissionen
 Generaldirektoratet for Konkurrence
 Registreringskontoret for Statsstøtte
 B-1049 Bruxelles
 Fax (32-2) 296 12 42.

Disse bemærkninger vil blive videresendt til Italien. Interesserede parter, der fremsætter bemærkninger til sagen, kan skriftligt anmode om at få deres navne hemmeligholdt. Anmodningen skal være begrundet.

RESUMÉ

1. BESKRIVELSE

Målet med ordningen er at mindske udslippet af drivhusgasser ved at fremme vedvarende energikilder og energispareprogrammer.

Ordningen indeholder to slags støtte:

a) *Investeringsstøtte med henblik på at fremme udnyttelsen af vedvarende energikilder til at generere elkraft og varme ved brug af:*

- nye biomasseinstallationer, helst integreret med lokale varmenet
- nye solenergiinstallationer
- nye fotovoltaiske værker
- nye vedvarende energiinstallationer (vindkraft, fast og biologisk nedbrydeligt kommunalt affald og biogas), som dækker behovet på mindre øer.

b) *Energibesparende foranstaltninger:*

- støtteprogrammer for boligsektoren
- fremme og udbredelse af opvarmnings- og konditioneringsystemer og højeffektive elektriske komponenter i boligsektoren, privatboliger og offentlige kontorbygninger
- indførelse af højeffektive elektriske komponenter i fabrikkerne

— fremme af mere miljøvenligt brændstof eller mere effektiv brug af brændstof i industrien.

Støtten ydes i form af tilskud.

Støtteintensiteten er som følger:

For investeringsstøtte til fremme af vedvarende energikilder:

- 40 % brutto af støtteberettigede investeringer i nye biomasseinstallationer
- 30 % brutto af de støtteberettigede investeringer i varmeanlæg til solenergi
- 75 % brutto af de støtteberettigede udgifter til nye fotovoltaiske installationer
- 40 % brutto af de støtteberettigede udgifter til nye vedvarende energiinstallationer, der dækker behovet på mindre øer ved brug af vindkraft, fast og biologisk nedbrydeligt kommunalt affald og biogaskilder.

For energibesparende investeringer:

- 40 % brutto af de støtteberettigede udgifter til alle foranstaltninger.

Samtlige virksomheder (små, mellemstore og store) kan modtage støtten.

Det samlede budget udgør 29 mio. EUR for hele ordningens løbetid (2002-2007).

2. VURDERING

Støtte som forstået i artikel 87, stk. 1, i EF-traktaten

Ordningen indebærer statsstøtte som forstået i artikel 87, stk. 1, i EF-traktaten.

Støttens forenelighed med EF-traktaten

Kommissionen har vurderet de anmeldte foranstaltninger i lyset af EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse, som er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* C 37 af 3. februar 2001 (herefter kaldet »rammebestemmelserne«) og har konkluderet, at den planlagte støtteordning ikke fuldt ud lever op til rammebestemmelsernes krav.

Med hensyn til underforanstaltningerne »nye biomasseinstallationer«, »nye solenergiinstallationer« og »nye vedvarende energiinstallationer, der dækker behovet på mindre øer«, som indgår i foranstaltning a) »investeringsstøtte med henblik på at fremme udnyttelsen af vedvarende energikilder«:

Definitionen af »vedvarende energi« og »biomasse« i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/77/EF af 27. september 2001 (EFT L 283 af 27.10.2001) om fremme af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder inden for det indre marked for elektricitet er gældende.

De pågældende investeringer, støtteberettigede udgifter og støtteinintensiteten er i overensstemmelse med rammebestemmelserne.

Reglerne om kumulering af støtte fra forskellige kilder, som omhandlet i rammebestemmelsernes punkt 74, bliver overholdt.

Kommissionen finder derfor, at de nævnte underforanstaltninger ikke har en negativ indvirkning på samhandelen mellem medlemsstaterne i en grad, der strider mod den fælles interesse, og derfor kan godkendes i overensstemmelse med artikel 87, stk. 3, litra c).

Tvivl vedrørende underforanstaltningen »nye fotovoltaiske værker« i foranstaltning a) i ordningen (fremme af vedvarende energikilder):

Hvad angår nye fotovoltaiske værker, er der angivet en støtteinintensitet på 75 % af de støtteberettigede udgifter i den anmeldte ordning. En sådan støtteinintensitet er ikke begrundet af de italienske myndigheder i overensstemmelse med punkt 32, tredje led, i rammebestemmelserne. Kommissionen tvivler derfor på, om betingelserne i rammebestemmelserne er opfyldt, hvad angår den specifikke underforanstaltning.

Tvivl vedrørende foranstaltning b) i ordningen (energibesparelse):

Ifølge rammebestemmelsernes punkt 30 sidestilles investeringer i energibesparelser med investeringer i miljøbeskyttelse. De relevante investeringer skal være i overensstemmelse med rammebestemmelsernes punkt 36.

På den ene side er Kommissionen i den nuværende fase af vurderinger i tvivl om, hvorvidt visse investeringer i styring og kontrol af energiforbruget kan betragtes som energibesparende investeringer. Kommissionen mener, at de muligvis kan betragtes som en del af et energibesparelsesprojekt i forbindelse med andre foranstaltninger, men at de ikke i sig selv kan betragtes som energibesparende investeringer.

På den anden side er Kommissionen i tvivl om, hvorvidt man ved at erstatte forurenende brændstof med andre slags brændstof, der skal være mindre forurenende, kan komme i betragtning til miljøstøtte.

I lyset af oplysningerne fra de italienske myndigheder er Kommissionen derfor ikke i stand til at vurdere, om investeringerne i forbindelse med foranstaltning b) i den anmeldte ordning er i overensstemmelse med rammebestemmelserne.

BREVETS ORDLYD

»La Commissione desidera informare l'Italia che, dopo aver esaminato le informazioni fornite dalle vostre autorità sulla misura in oggetto, ha deciso di avviare il procedimento di cui all'articolo 88, paragrafo 2 del trattato CE, in merito ad una parte del regime notificato, vale a dire la misura b) «riduzione dei consumi energetici» e il progetto «nuovi impianti fotovoltaici» della misura a) «produzione di energia da fonti rinnovabili». La Commissione ha deciso di non sollevare obiezioni nei confronti degli altri progetti previsti nella misura a) del regime, cioè «impianti per la produzione di energia con biomasse», «impianti per l'utilizzazione del solare termico» e «impianti nelle isole minori per la produzione di energia da fonti rinnovabili», in quanto essi sono compatibili con il trattato CE, a norma dell'articolo 87, paragrafo 3, lettera c).

I. PROCEDURE

Con lettera del 6 novembre 2001, registrata dalla Commissione il 9 novembre 2001 (A/38755), le autorità italiane hanno notificato, ai sensi dell'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE, il regime di aiuto sopra menzionato.

Con lettera D/55204, del 13 dicembre 2001, la Commissione ha chiesto ulteriori informazioni in merito al regime notificato.

Dato che le informazioni fornite dalle autorità italiane con le lettere A/30363 del 18 gennaio 2002 e A/31888 del 12 marzo 2002, erano incomplete, la Commissione ha inviato due solleciti il 21 febbraio (D/50737) e il 25 aprile 2002 (D/51984), ai sensi dell'articolo 5, paragrafo 2, del regolamento (CE) n. 659/1999 del Consiglio⁽¹⁾.

Le autorità italiane, dopo aver chiesto una proroga, hanno trasmesso delle informazioni, in data 6 giugno 2002, con lettera A/34113 (in allegato a quest'ultima veniva fornita per la prima volta la base giuridica) ed inviato ulteriori documenti con lettera A/34291 del 12 giugno 2002.

⁽¹⁾ Regolamento (CE) n. 659/1999 del Consiglio, del 22 marzo 1999, recante modalità di applicazione dell'articolo 93 del trattato CE, pubblicato nella GU L 83 del 27.3.1999 pagg. 1-9.

Con lettera D/53543 del 6 luglio 2002, la Commissione ha chiesto ulteriori informazioni che le autorità italiane hanno trasmesso con lettera A/36074 dell'8 agosto 2002. Nella stessa lettera le autorità italiane dichiaravano di considerare concluso l'esame preliminare della notifica, in seguito alla loro risposta.

In tale caso, ai sensi dell'articolo 5, paragrafo 3, del regolamento di procedura (CE) n. 659/1999⁽²⁾, il periodo di due mesi, di cui all'articolo 4, paragrafo 5, dello stesso regolamento, inizia a decorrere dal giorno successivo alla ricezione della suddetta dichiarazione. Di conseguenza, entro tale periodo, la Commissione deve prendere una decisione in merito all'aiuto notificato.

II. DESCRIZIONE DETTAGLIATA DELL'AIUTO

Oggetto dell'aiuto

Il regime di aiuto è finalizzato a ridurre le emissioni di gas a effetto serra promuovendo l'uso di fonti di energia rinnovabili e i programmi di risparmio energetico.

Il regime prevede due tipi di aiuto:

a) *L'aiuto agli investimenti per promuovere l'utilizzo di fonti rinnovabili per la produzione di energia termica ed elettrica, attraverso la realizzazione di:*

- nuovi impianti per la produzione di energia con biomasse, preferibilmente integrati con reti di teleriscaldamento,
- nuovi impianti per l'utilizzazione del solare termico,
- nuovi impianti fotovoltaici per la produzione di energia,
- nuovi impianti nelle isole minori per la produzione di energia da fonte eolica, dal combustibile derivato da rifiuti solidi urbani e dal biogas;

b) *Misure per la riduzione dei consumi energetici:*

- interventi nel settore abitativo,
- promozione e diffusione di sistemi di riscaldamento e condizionamento e di componenti elettrici ad alta efficienza nel settore abitativo, nonché negli uffici privati e pubblici,
- applicazione di componenti elettrici ad alta efficienza nelle industrie,
- promozione di un maggiore utilizzo di combustibili a basso impatto ambientale o di un uso più efficiente dei combustibili nell'industria.

Gli obiettivi globali di tipo ambientale perseguiti dal regime in questione, nel periodo 2002-2007, sono i seguenti:

- minore inquinamento atmosferico, causato dai gas ad effetto serra, corrispondente a 700 000 tonnellate di CO₂,

- 3 % del consumo energetico globale ottenuto da fonti rinnovabili,
- risparmio energetico pari a 25 000 tonnellate di petrolio.

Forma dell'aiuto e investimenti interessati

L'aiuto è fornito sotto forma di sovvenzioni a fondo perduto.

Gli investimenti interessati sono i seguenti:

- terreni, quando sono rigorosamente necessari per soddisfare obiettivi ambientali, fino ad una percentuale massima del 10 % dei costi totali ammissibili,
- fabbricati, impianti ed attrezzature destinati a ridurre o ad eliminare l'inquinamento ed i fattori inquinanti o ad adattare i metodi di produzione in modo da proteggere l'ambiente,
- oneri di progettazione, direzione lavori e collaudo direttamente imputabili alle opere, soltanto se obbligatori per legge ed a rendiconto.

Intensità dell'aiuto, beneficiari e costi ammissibili

L'intensità dell'aiuto è la seguente:

Nel caso di aiuti agli investimenti per la produzione di energia da fonti rinnovabili:

- 40 % lordo dei costi di investimento ammissibili per nuovi impianti per la produzione di energia con biomasse,
- 30 % lordo dei costi di investimento ammissibili per la realizzazione di impianti per l'utilizzazione del solare termico,
- 75 % lordo dei costi ammissibili relativi a nuovi impianti fotovoltaici,
- 40 % lordo dei costi ammissibili per la realizzazione di impianti nelle isole minori per la produzione di energia da fonte eolica, dal combustibile derivato da rifiuti solidi urbani e dal biogas.

Per quanto riguarda gli investimenti per la riduzione dei consumi energetici:

- 40 % lordo dei costi ammissibili per tutti i tipi di intervento.

Tutte le imprese (piccole, medie e grandi) sono ammissibili.

Il regime non si applica alle attività connesse alla produzione, trasformazione o commercializzazione di prodotti elencati all'allegato I del trattato.

I costi ammissibili sono rigorosamente limitati ai costi di investimento supplementari necessari per conseguire gli obiettivi di tutela ambientale. Essi verranno calcolati al netto dei vantaggi derivanti dall'eventuale aumento di capacità, dai risparmi di spesa ottenuti nei primi cinque anni di vita dell'impianto e dalle produzioni accessorie aggiuntive realizzate nell'arco dello stesso periodo quinquennale.

⁽²⁾ Cfr. nota in calce 1.

Bilancio e durata

Il bilancio globale previsto è di 29 milioni di per l'intera durata del regime di aiuti (vale a dire 2002-2007).

Cumulo degli aiuti

L'aiuto relativo ai costi ammissibili nel quadro del presente regime non può essere combinato con altri aiuti ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato, né con altri finanziamenti comunitari.

Impegni delle autorità italiane

Nel quanto riguarda gli impianti nel campo delle energie rinnovabili, saranno considerati costi di investimento ammissibili quelli che corrispondono di regola ai sovraccosti sostenuti dall'impresa rispetto a quelli inerenti ad un impianto di produzione di energia tradizionale avente la stessa capacità in termini di produzione effettiva di energia. Le autorità competenti si sono impegnate a notificare separatamente i casi in cui i costi ammissibili verrebbero calcolati in modo diverso.

Esse si sono inoltre impegnate a presentare alla Commissione una relazione annuale sull'applicazione del regime di aiuti.

Base giuridica

La base giuridica è costituita dalla decisione n. 481 del Consiglio regionale della regione Toscana del 20 maggio 2002.

III. VALUTAZIONE DELL'AIUTO

Le autorità italiane hanno soddisfatto i loro obblighi ai sensi dell'articolo 88, paragrafo 3, del trattato notificando il regime di aiuti alla Commissione prima della sua entrata in vigore.

Presenza dell'aiuto ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE

La Commissione ha valutato il regime notificato sulla base dell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE. L'articolo 87, paragrafo 1, recita «sono incompatibili con il mercato comune, nella misura in cui incidano sugli scambi tra Stati membri, gli aiuti concessi dagli Stati, ovvero mediante risorse statali, sotto qualsiasi forma che, favorendo talune imprese o talune produzioni, falsino o minaccino di falsare la concorrenza».

Gli aiuti previsti nel regime in questione sono attuati attraverso trasferimenti di risorse pubbliche. Tali sovvenzioni sono discrezionali, migliorano la situazione finanziaria delle imprese beneficiarie e possono incidere sugli scambi fra Stati membri. Tali misure ricadono quindi nell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato.

Compatibilità dell'aiuto con il trattato CE

La Commissione ha valutato le misure notificate alla luce della disciplina comunitaria degli aiuti di Stato per la tutela dell'ambiente, pubblicata nella *Gazzetta ufficiale delle Comunità europee* C 37 del 3 febbraio 2001 (in appresso «la disciplina») ed ha

ritenuto che il regime di aiuti previsto non sia pienamente conforme ai requisiti della disciplina.

Per quanto riguarda i progetti «nuovi impianti per la produzione con biomasse», «nuovi impianti per l'utilizzo del solare termico» e «nuovi impianti per la produzione di energia da fonti rinnovabili nelle isole minori» della misura a) «Aiuto agli investimenti per la produzione di energia da fonti rinnovabili».

Si applica la definizione di «fonti di energia rinnovabili» e «biomassa» contenuta nella direttiva 2001/77/CE del 27 settembre 2001 (GU L 28 del 27 ottobre 2001) sulla promozione dell'energia elettrica prodotta da fonti energetiche rinnovabili nel mercato interno dell'elettricità.

Beneficiari dell'aiuto concesso nel quadro del regime notificato saranno sia le PMI che le grandi imprese, secondo la disciplina.

Gli investimenti in questione sono definiti conformemente ai requisiti fissati al punto 36 della disciplina. La spesa per trasferimenti di tecnologia non costituisce un investimento ammissibile dell'aiuto programmato.

L'intensità dell'aiuto del 40 % lordo, sia per i nuovi impianti di produzione con biomasse che per quelli nelle isole minori per la produzione da fonti rinnovabili, è conforme al massimale di aiuto stabilito al punto 32 della disciplina. Anche l'intensità dell'aiuto del 30 % lordo, riferita ai nuovi impianti per l'utilizzo del solare termico, è conforme alle disposizioni della disciplina.

Il regime non prevede un aumento dell'intensità dell'aiuto, né per le imprese che si trovano nelle aree assistite, né per le PMI.

I costi ammissibili sono calcolati secondo quanto previsto al punto 37; essi verranno calcolati al netto dei vantaggi derivanti dall'eventuale aumento di capacità, dai risparmi di spesa ottenuti nei primi cinque anni di vita dell'impianto e dalle produzioni accessorie aggiuntive realizzate nell'arco dello stesso periodo quinquennale. In tutti i casi, essi saranno rigorosamente limitati ai costi di investimento supplementari necessari per conseguire gli obiettivi di tutela ambientale.

Vengono osservate le regole relative al cumulo di aiuti provenienti da diverse fonti, indicate al punto 74 della disciplina.

La Commissione ritiene pertanto che i progetti «nuovi impianti per la produzione di energia con biomasse», «nuovi impianti per l'utilizzo del solare termico» e «nuovi impianti per la produzione di energia da fonti rinnovabili nelle isole minori» della misura a) «Aiuto agli investimenti per la produzione di energia da fonti rinnovabili», concesso ai sensi della decisione n. 481 del Consiglio regionale della regione Toscana del 20 maggio 2002, ricadono nell'articolo 87, paragrafo 1, del trattato CE. Tuttavia, essi non alterano le condizioni degli scambi fra Stati membri in misura contraria al comune interesse e possono pertanto essere autorizzati ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 3, lettera c), del trattato CE.

Dubbi relativi al progetto «nuovi impianti fotovoltaici» della misura a) del regime (promozione di fonti di energia rinnovabili):

Per quanto riguarda i nuovi impianti fotovoltaici, nel regime notificato è fissata una intensità dell'aiuto del 75 % dei costi ammissibili.

A norma del punto 32 della disciplina, gli investimenti nel settore delle energie rinnovabili sono equiparati agli investimenti a favore dell'ambiente realizzati in assenza di norme comunitarie obbligatorie. Pertanto è autorizzato un tasso di aiuto del 40 % dei costi ammissibili per investimenti a sostegno di queste forme di energia.

Con la lettera D/53543 dell'8 luglio 2002, la Commissione ha informato le autorità italiane che l'intensità di aiuto proposta del 75 % non sembra compatibile con la disciplina, salvo che sulla base del punto 32, terzo comma, fermo restando il rispetto di tale norma. Pertanto, le autorità italiane sono state invitate a dimostrare la necessità del tasso di aiuto proposto e ad assumere l'impegno che gli impianti in questione non avranno diritto a ricevere ulteriori aiuti. Mentre tale impegno è stato preso, non sono stati forniti elementi a dimostrazione della necessità dell'intensità dell'aiuto prevista.

Di conseguenza, la Commissione nutre dei dubbi circa il rispetto dei requisiti fissati al punto 32 della disciplina, vale a dire per quanto riguarda la necessità di autorizzare il tasso di aiuto del 75 %, previsto dal regime a sostegno dei nuovi impianti fotovoltaici.

Dubbi relativi alla misura b) del regime (risparmi energetici):

Il punto 30 della disciplina dichiara che gli investimenti nel settore del risparmio energetico ai sensi del punto 6, sono equiparati agli investimenti per la tutela dell'ambiente. Gli investimenti in questione devono essere conformi ai requisiti fissati al punto 36 della disciplina.

Con la lettera D/53543 dell'8 luglio 2002 è stato chiesto alle autorità italiane di spiegare con maggiori dettagli in cosa consistano i singoli tipi di aiuto fissati alla misura b) del regime notificato. Alcuni investimenti ammissibili, infatti, previsti dal regime in questione, riguardanti gli interventi nel settore abitativo e l'applicazione di componenti elettrici ad alta efficienza, sembrano riguardare soltanto il controllo e la misurazione, anziché la riduzione dei consumi di energia. Per quanto riguarda l'aiuto diretto ad un maggiore utilizzo di combustibili a basso impatto ambientale o ad un uso più efficiente dei combustibili nell'industria, esso intende contribuire alla sostituzione dei combustibili inquinanti. Benché situato fra le misure relative al risparmio energetico, esso è finalizzato piuttosto alla riduzione dell'inquinamento.

Da un lato, la Commissione dubita, nella presente fase di valutazione, che i suddetti investimenti, finalizzati al controllo e alla misurazione dei consumi di energia, possano essere considerati come misure per il risparmio energetico. La Commissione ritiene che essi potrebbero eventualmente costituire parte di un progetto di risparmio energetico, in relazione ad altre misure, ma non possono essere considerati investimenti diretti al risparmio di energia in quanto tali.

D'altro lato, la Commissione dubita che la sostituzione di combustibili inquinanti con altri tipi di combustibili, considerati meno inquinanti, possa essere giudicata un aiuto ambientale, in quanto la descrizione della misura in questione è troppo generica e non prevede alcun collegamento evidente fra l'aiuto e la prevista riduzione dell'inquinamento, a livello del singolo beneficiario. Inoltre, anche se tale misura fosse ammissibile, in quanto aiuto diretto alla riduzione dell'inquinamento, il livello di intensità accettabile sarebbe il 30 %, anziché il 40 % notificato. Inoltre, i punti 31 e 32 della disciplina non sono applicabili, in quanto la misura non tiene conto né della produzione combinata di energia elettrica e termica, né della promozione di fonti rinnovabili di energia.

Di conseguenza, la Commissione non è in grado di valutare, alla luce delle informazioni trasmesse dalle autorità italiane, se gli investimenti interessati dalla misura b) «riduzione dei consumi energetici» dell'aiuto previsto siano conformi ai criteri della disciplina.

IV. CONCLUSIONE

La Commissione di conseguenza ha deciso:

- di non sollevare obiezioni nei confronti dell'aiuto ai progetti per «nuovi impianti per la produzione di energia con biomasse», «nuovi impianti per l'utilizzo del solare termico» e «nuovi impianti per la produzione di energia da fonti rinnovabili nelle isole minori» della misura a) «Aiuto agli investimenti per la produzione di energia da fonti rinnovabili», concesso ai sensi della decisione n. 481 del Consiglio regionale della regione Toscana del 20 maggio 2002, in quanto sono rispettati i criteri di compatibilità con il trattato CE ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 3, lettera c);
- di avviare il procedimento dell'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE, nei confronti della misura b) «misure per la riduzione dei consumi energetici» e del progetto «nuovi impianti fotovoltaici» della misura a) «produzione di energia da fonti rinnovabili» del regime di aiuti notificato.

Tenuto conto di quanto precede, la Commissione, invita l'Italia a presentare, nell'ambito del procedimento di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE, le proprie osservazioni ed a fornire tutte le informazioni utili ai fini della valutazione delle misure, entro un mese dalla data di ricezione della presente. La Commissione invita inoltre le autorità italiane a trasmettere senza indugio copia della presente lettera al beneficiario potenziale dell'aiuto.

La Commissione desidera ricordare all'Italia che l'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE ha effetto sospensivo e che, in forza dell'articolo 14 del regolamento del Consiglio (CE) n. 659/1999, essa può imporre allo Stato membro interessato di recuperare ogni aiuto illegale dal beneficiario.»

Meddelelse om det forestående udløb af gyldigheden af visse antidumpingforanstaltninger

(2002/C 331/06)

1. Kommissionen skal meddele, at medmindre der indledes en fornyet undersøgelse efter følgende procedure, udløber gyldigheden af nedenfor anførte antidumpingforanstaltninger på de i tabellen angivne tidspunkter som omhandlet i artikel 11, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22. december 1995 ⁽¹⁾ om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab.

2. Procedure

Producenter i Fællesskabet kan indgive en skriftlig anmodning om en fornyet undersøgelse. Anmodningen skal indeholde tilstrækkelige beviser for, at foranstaltningernes bortfald sandsynligvis vil medføre, at der fortsat eller igen vil finde dumping sted med deraf følgende skade.

Skulle Kommissionen beslutte at foretage en fornyet undersøgelse af de pågældende foranstaltninger, vil importørerne, eksportørerne, repræsentanterne for eksportlandet og producenterne i Fællesskabet få lejlighed til at uddybe, afvise eller fremsætte bemærkninger til de spørgsmål, der er indeholdt i anmodningen om fornyet undersøgelse.

3. Tidsfrist

Producenterne i Fællesskabet kan indgive en skriftlig anmodning om en fornyet undersøgelse på ovennævnte grundlag, således at den er Europa-Kommissionen, Generaldirektoratet for Handel (Kontor B-1), J-79 5/16, B-1049 Bruxelles ⁽²⁾, i hænde på et hvilket som helst tidspunkt efter denne meddelelses offentliggørelse, men ikke senere end tre måneder før den i tabellen nedenfor angivne dato.

4. Denne meddelelse offentliggøres i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EF) nr. 384/96.

Vare	Oprindelses- eller eksportland(e)	Foranstaltning	Reference	Dato for udløb
Mononatriumglutamat	Brasilien Republikken Korea Taiwan Vietnam	Told	Forordning (EF) nr. 2051/98 (EFT L 264 af 29.9.1998)	30.9.2003

⁽¹⁾ EFT L 56 af 6.3.1996, s. 1, senest ændret ved forordning (EF) nr. 1972/2002 (EFT L 305 af 7.11.2002, s. 1).

⁽²⁾ Telex COMEU B 21877; fax (32-2) 295 65 05.

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

(2002/C 331/07)

Ved afgørelse af 27. december 2002 har Europa-Kommissionen genudnævnt hr. Eric Verborgh til vicedirektør for Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene for en periode af tre måneder fra 1. januar 2003 til 31. marts 2003.

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANKS HENSTILLING

af 19. december 2002

til Rådet for den Europæiske Union om eksterne revisorer for den Europæiske Centralbank og Suomen Pankki

(ECB/2002/13)

(2002/C 331/08)

STYRELSESRÅDET FOR DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK —

som henviser til Statutten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, særlig artikel 27.1, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den Europæiske Centralbanks og Eurosystemet nationale centralbankers regnskaber revideres af uafhængige, eksterne revisorer, anbefalet af Styrelsesrådet og godkendt af Rådet for den Europæiske Union.
- (2) Mandatet for ECB's nuværende eksterne revisor udløber i 2003. Der skal derfor udnævnes en ekstern revisor fra 2003. Mandatperioden for den eksterne revisor bør være fem år.
- (3) Mandatet for Suomen Pankki's eksterne revisor blev ikke fornyet fra 2003 som følge af dennes forventede ophør i midten af 2003 samt en politik om med faste mellemrum at udbyde hvervet i licitation. Der skal derfor udnævnes en ekstern revisor fra 2003. Mandatperioden for den eksterne revisor bør være fem år.

HENSTILLER FØLGENDE:

KPMG Deutsche Treuhand-Gesellschaft AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft udnævnes som ECB's eksterne revisor.

Ernst & Young Oy udnævnes som Suomen Pankki's eksterne revisor.

Denne henstilling offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Udfærdiget i Frankfurt am Main den 19. december 2002.

Formanden for ECB

Willem F. DUISENBERG

III

(Oplysninger)

KOMMISSIONEN

Tekster, der er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende C 331 E*

(2002/C 331/09)

Teksterne er tilgængelige i:

EUR-Lex: <http://europa.eu.int/eur-lex>**CELEX:** <http://europa.eu.int/celex>

Informationsnummer	Indhold	Side
Kommissionen		
2002/C 331 E/01	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2555/2001 om fastsættelse for 2002 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EF-farvande og for EF-fartøjer i andre farvande, som er omfattet af fangstbegrænsninger (KOM(2002) 442 endelig udg.)	1
2002/C 331 E/02	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Fællesskabets samarbejde med lande i Asien og Latinamerika og om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2258/96 (KOM(2002) 340 endelig udg. — 2002/0139(COD))	12
2002/C 331 E/03	Forslag til rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 963/2002 om overgangsbestemmelser vedrørende antidumping- og antisubsidieforanstaltninger vedtaget i henhold til Kommissionens beslutninger nr. 2277/96/EKSF og nr. 1889/98/EKSF samt undersøgelser, klager og ansøgninger vedrørende antidumping og antisubsidier, der er iværksat i medfør af disse beslutninger, men endnu ikke afsluttet (KOM(2002) 395 endelig udg. — 2002/0146(ACC))	20
2002/C 331 E/04	Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og Rådets forordning (EØF) nr. 574/72 om regler til gennemførelse af forordning (EØF) nr. 1408/71, for så vidt angår assistenter for medlemmer af Europa-Parlamentet (KOM(2002) 405 endelig udg. — 2001/0137(COD))	23
2002/C 331 E/05	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af et program, der skal øge kvaliteten af de videregående uddannelser og fremme den mellemfolkelige forståelse gennem samarbejde med tredjelande (Erasmus World) (2004-2008) (KOM(2002) 401 endelig udg. — 2002/0165(COD))	25
2002/C 331 E/06	Forslag til Rådets Forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2965/94 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Oversættelsescenteret for Den Europæiske Unions organer samt om aktindsigt i centrets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0167(CNS))	50

2002/C 331 E/07	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2667/2000 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Genopbygningsagentur samt om aktindsigt i agenturets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0168(CNS))	57
2002/C 331 E/08	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 1210/90 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Miljøagentur og Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet samt om aktindsigt i agenturets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0169(COD))	59
2002/C 331 E/09	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 2309/93 for så vidt angår visse budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Agentur for Lægemiddelvurdering samt om aktindsigt i agenturets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0170(CNS))	61
2002/C 331 E/10	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 1360/90 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut samt om aktindsigt i instituttets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0171(CNS))	63
2002/C 331 E/11	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 1365/75 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Institut til Forbedring af Livs- og Arbejdsvilkårene samt aktindsigt i instituttets dokumenter og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 1417/76 (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0172(CNS))	65
2002/C 331 E/12	Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelsen (2002/187/RIA) om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0173(CNS))	67
2002/C 331 E/13	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2100/94 for så vidt angår kontrol- og revisionssystemerne for EF-Sortsmyndigheden samt om aktindsigt i sortsmyndighedens dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0174(CNS))	69
2002/C 331 E/14	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 302/93 for så vidt angår visse budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug samt om aktindsigt i centrets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0175(CNS))	71
2002/C 331 E/15	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1035/97 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Observatorium for Racisme og Fremmedhad samt om aktindsigt i observatoriets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0176(CNS))	73
2002/C 331 E/16	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 40/94 for så vidt angår kontrol- og revisionssystemerne for Harmoniseringskontoret for Det Indre Marked samt om aktindsigt i kontorets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0177(CNS))	75
2002/C 331 E/17	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2062/94 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur samt om aktindsigt i agenturets dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0178(CNS))	77
2002/C 331 E/18	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 178/2002 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet samt om aktindsigt i autoritetens dokumenter (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0179(COD))	79

2002/C 331 E/19	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 337/75 for så vidt angår de budgetmæssige og finansielle regler for Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse samt aktindsigt i agenturets dokumenter og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 1416/76 (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0180(CNS))	82
2002/C 331 E/20	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. .../2002 om fælles regler for civil luftfart og om oprettelse af et europæisk luftfartssikkerhedsagentur (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0181(COD))	85
2002/C 331 E/21	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. .../2002 om oprettelse af et europæisk søfartssikkerhedsagentur (KOM(2002) 406 endelig udg. — 2002/0182(COD))	87
2002/C 331 E/22	Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse og indgåelse af den internationale kakaooverenskomst 2001 på Det Europæiske Fællesskabs vegne (KOM(2002) 438 endelig udg. — 2002/0190(ACC))	89
2002/C 331 E/23	Forslag til Rådets afgørelse om finansiering af visse aktiviteter iværksat af Europol i forbindelse med samarbejdet om bekæmpelse af terrorisme (KOM(2002) 439 endelig udg. — 2002/0196(CNS))	111
2002/C 331 E/24	Forslag til Rådets forordning om indførelse af en endelig antidumpingtold og endelig opkrævning af den midlertidige told på importen af visse rørfittings af jern eller stål med oprindelse i Den Tjekkiske Republik, Malaysia, Rusland, Republikken Korea og Slovakiet (KOM(2002) 447 endelig udg.)	115
2002/C 331 E/25	Forslag til Rådets forordning om fjernelse af hajfiner om bord på fartøjer (KOM(2002) 449 endelig udg. — 2002/0198(CNS))	121
2002/C 331 E/26	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 95/2/EC for så vidt angår betingelser for anvendelse af tilsætningsstoffet E 425 konjac (KOM(2002) 451 endelig udg. — 2002/0201(COD)) (1)	124
2002/C 331 E/27	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) 348/2000 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse sømløse rør af jern eller ulegeret stål med oprindelse i Kroatien og Ukraine (KOM(2002) 452 endelig udg.)	126
2002/C 331 E/28	Forslag til Rådets forordning om indførelse af en ordning for statistisk registrering af almindelig tun, sværdfisk og storøjet tun i EF (KOM(2002) 453 endelig udg. — 2002/0200(CNS))	128
2002/C 331 E/29	Forslag til Rådets beslutning om bemyndigelse af Østrig til at anvende en foranstaltning, der fraviger artikel 21 i direktiv 77/388/EØF om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter (KOM(2002) 470 endelig udg.)	166
2002/C 331 E/30	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF, Euratom) nr. 354/83 om åbning for offentligheden af de historiske arkiver for Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Det Europæiske Atomenergifællesskab (KOM(2002) 462 endelig udg. — 2002/0203(CNS))	169
2002/C 331 E/31	Forslag til Rådets forordning om yderligere ændring af forordning (EF) nr. 384/96 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (KOM(2002) 467 endelig udg. — 2002/0204(ACC))	172

2002/C 331 E/32	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2505/96 om åbning og forvaltning af autonome fællesskabstoldkontingenter for visse landbrugs- og industriprodukter (KOM(2002) 469 endelig udg.)	175
2002/C 331 E/33	Forslag til Rådets forordning om finansielle bidrag fra Fællesskabet til Den Internationale Fond for Irland (2003-2004) (KOM(2002) 472 endelig udg. — 2002/0210(CNS))	177
2002/C 331 E/34	Forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1950/97 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af sække og poser af polyethylen eller polypropylen med oprindelse i bl.a. Indien (KOM(2002) 461 endelig udg.)	181
2002/C 331 E/35	Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/13/EF for så vidt angår angivelse af ingredienser i levnedsmidler (KOM(2002) 464 endelig udg. — 2001/0199(COD)) (1)	188
2002/C 331 E/36	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1098/98 om indførelse af særlige midlertidige foranstaltninger for humle (KOM(2002) 493 endelig udg.)	194
2002/C 331 E/37	Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1268/1999 om fællesskabsstøtte til førtiltrædelsesforanstaltninger inden for landbrug og udvikling af landdistrikter i ansøgerlandene i Central- og Østeuropa i førtiltrædelsesperioden (KOM(2002) 519 endelig udg. — 2002/0227(CNS))	195
2002/C 331 E/38	Forslag til Rådets beslutning om bemyndigelse af Tyskland og Frankrig til at anvende en foranstaltning, der fraviger artikel 3 i direktiv 77/388/EØF om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter (KOM(2002) 491 endelig udg.)	197
2002/C 331 E/39	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om forbrugerkredit (KOM(2002) 443 endelig udg. — 2002/0222(COD))	200
2002/C 331 E/40	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indbyrdes tilnærmelse af forsynings-sikkerhedsforanstaltningerne for olieprodukter (KOM(2002) 488 endelig udg. — 2002/0219(COD)) (1)	249
2002/C 331 E/41	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningsikkerheden (KOM(2002) 488 endelig udg. — 2002/0220(COD)) (1)	262
2002/C 331 E/42	Forslag til Rådets direktiv om ophævelse af Rådets direktiv 68/414/EØF og 98/93/EF om forpligtelse for EØF's medlemsstater til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter og af Rådets direktiv 73/238/EØF om foranstaltninger, der kan mindske vanskelighederne ved forsyning med mineralolie og mineralolieprodukter (KOM(2002) 488 endelig udg. — 2002/0221(CNS)) (1)	279
2002/C 331 E/43	Forslag til Rådets beslutning om ophævelse af Rådets beslutning 68/416/EØF om afslutning og gennemførelse af særlige mellemfolkelige aftaler om medlemsstaternes forpligtelse til at opretholde minimumslagre af mineralolie og/eller mineralolieprodukter og af Rådets beslutning 77/706/EØF om en målsætning på fællesskabsplan for nedsættelse af forbruget af primær energi i tilfælde af vanskeligheder for forsyningen med mineralolie og mineralolieprodukter (KOM(2002) 488 endelig udg.) (1)	280

2002/C 331 E/44	Forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse og indgåelse af aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Tyrkiet om prækursorer og kemiske stoffer, der ofte anvendes til ulovlig fremstilling af narkotika eller psykotrope stoffer (KOM(2002) 500 endelig udg. — 2002/0223(ACC))	281
2002/C 331 E/45	Forslag til Rådets direktiv om ændring af direktiv 91/68/EØF med hensyn til styrkelse af kontrollen med transport af får og geder (KOM(2002) 504 endelig udg. — 2002/0218(CNS)) ⁽¹⁾	287
2002/C 331 E/46	Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af anvendelsen af biobrændstoffer til transport (KOM(2002) 508 endelig udg. — 2001/0265(COD)) ⁽¹⁾	291
2002/C 331 E/47	Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en aftale i form af brevveksling om ændring af bilagene til aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og New Zealand om sundhedsforanstaltninger i samhandelen med levende dyr og animalske produkter (KOM(2002) 503 endelig udg. — 2002/0224(ACC))	301
2002/C 331 E/48	Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF (KOM(2002) 515 endelig udg. — 2001/0180(COD))	308
2002/C 331 E/49	Forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en aftale i form af brevveksling med Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland på vegne af Isle of Man om udvidelse af den retlige beskyttelse af databaser i henhold til kapitel III i direktiv 96/9/EF (KOM(2002) 506 endelig udg.)	313
2002/C 331 E/50	Forslag til Rådets afgørelse om Fællesskabets holdning til visse forslag, som fremlægges på det 12. møde mellem parterne i konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (CITES) i Santiago, Chile, den 3.-15. november 2002 (KOM(2002) 516 endelig udg. — 2002/0225(ACC))	319
2002/C 331 E/51	Forslag til Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Unions solidaritetsfond (KOM(2002) 514 endelig udg. — 2002/0228(CNS))	347
2002/C 331 E/52	Udkast til Rådets afgørelse om indgåelsen af aftalen i form af brevveksling om midlertidig anvendelse af protokollen om de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i aftalen mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Republikken Angola om fiskeri ud for Angola, for perioden fra 3. august 2002 til 2. august 2004 (KOM(2002) 492 endelig udg.)	352

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst